A NAGYSZALONTAI REFORMÁTUS EGYHÁZMEGYE 1924. ÁPRILIS 24-ÉN NAGYSZALONTÁN ÉS 1924. SZEPTEMBER HÓ 24-ÉN TINCA (TENKÉN) TARTOTT

KÖZGYÜLÉSÉNEK

JEGYZŐKÖNYVE

ÖSSZEÁLLITOTTA
FOGARASSY BÁLINT
EGYHÁZMEGYEI LELKÉSZI FŐJEGYZŐ

A NAGYSZALONTAI REF. EGYHÁZMEGYE HIVATALOS KIADÁSA

CSER-MUI EV. REF. EGYH. LELKÉSZI HIVATALA * 1905 *

TIPOGRAFIA WEISZ, TINCA.

A NAGYSZALONTAI REFORMÁTUS EGYHÁZMEGYE 1924. ÁPRILIS 24-ÉN NAGYSZALONTÁN TARTOTT

KÖZGYŰLÉSÉNEK

JEGYZŐKÖNYVE

ÖSSZEÁLLITOTTA
FOGARASSY BÁLINT
EGYHÁZMEGYEI LELKÉSZI FŐJEGYZŐ

A NAGYSZALONTAI REF. EGYHÁZMEGYE HIVATALOS KIADÁSA

TIPOGRAFIA W E I S Z TINCA.

A NAGYSZALONTAI REFORMÁTUS EGYHÁZMEGYE 1924. ÉVI ÁPRILIS HÓ 24 NAPJÁN NAGYSZALONTÁN TARTOTT

KÖZGYŰLÉSÉNEK JEGYZŐKÖNYVE

Jelen voltak: Böszörményi Lajos esperes és Szabó Zoltán egyházmegyei gondnok elnöklése mellett:

I. Tanácsbirák:

Lelkészi részről:	Világi részről:
Csécsi Imre	gróf. Tisza Kálmán
Kassay Béla	Dr. Hadházy Kálmán
Fogarassy Bálint	Dr. Sarkadi Dániel
Bottyán Pál	
Bugyi János	

II. Ügyészek:

Dr. Hadházy Kálmán Dr. Kapéry Béla.

III. Jegyzők:

Fogarassy Bálint és Debreczeni István lelkészi, Dr. Hadházy Kálmán és Rovács István világi részről.

IV. Tanügyi bizottságból:

Böszörményi Lajos elnök, Bottyán Pál előadó, Kassay Béla, Fogarassy Bálint, Bugyi János, Stiglicz Sándor.

V Számvevőszéktől:

Rácz Gyula elnök, Ardai Aladár előadó, Debreczeni István, Kassay Béla, Fogarassy Bálint, Bottyán Pál, Kegyes István.

VI. Lelkészek :

Arday Aladár gyantai, Balogh Mátyás nagyzeréndi, Bokor Sándor erdőhegyi, Bottyán Pál belényesi, Böszörményi Lajos nagyszalontai, Bugyi János erdőgyaraki, Debreczeni István nagyszalontai, Fogarassy Bálint ágyai, Igyártó Sándor bélzeréndi, Kassay Béla tenkei, Kovács Zsigmond kisnyégertalvai, Kun Zoltán pankotai, Nagy Dániel feketetóti, Nagy Zoltán gyoroki, Nánássy Dániel szentleányfalvai, Csécsi Imre aradi, Szakács Dénes köröstárkányi, Szücs Antal mezőbajji, Szücs József feketegyarmati, Unghvári Gyula tamáshidai, Vass Jenő vadászi lelkészek.

VII. Tanitóképviselő :

Stiglicz Sándor.

VIII. Egyházak világi képviselői :

Bessenyi Imre presbiter Erdőgyarakról, Katona Sándor és Molnái Mihály presbiterek Nagyszalontáról, Gál S. Lajos gondnok Nagyzeréndről, K. Orbán István gondnok Tenkéről, Nagy Sándor tanitó Vadászról.

1. szám. A nagyszalontai református egyházmegye közgyülésének tagjai Nagyszalontán a református központi fiuiskola egyik termében jöttek össze. Az egymást üdvözlők komor arcáról le lehetett olvasni azt a mélységes aggodalmat, mely a lelkekre nehezedett. Panaszra nyilnak az ajkak, de egyik sem tud szólni vigasztalást, mellyel a kétes jövő villámokkal telt sötét fellege eloszlatható lenne. Az ember hinni sem mer már az emberi igéretekben. Jó, hogy a kétségbeesés örvényének szélén áll még előtte egy árbocz. Siet is hozzá fogózkodni s önkéntelenül felzendül az ajkakról Mózes örökszép és nyugtató zsoltára: **„Te benned biztunk eleitől fogva Uram, téged tartottunk hajlékunknak.“** Bizodalmat és megnyugvást keltő volt Böszörményi Lajos esperesnek az éneklést követő tartalmas és az alkalomhoz méltó imádsága is, melynek hatását csak fokozta a mesteri előadás.

Ezután jelenti esperes, hogy egyházkerületünk ügye még mindig függőben van, az országgyülés elnapolása folytán ismét halasztást szenvedett az elintézés, mert a kormány csak a vallásügyi törvények betárgyalása után keriti rá a sort, ezek pedig még be sincsenek terjesztve a parlamenthez. Ilyen körülmények között számunkra nem

marad más hátra, mint türelemmel várni. Abban a körben, a melyben mozoghatunk, tegyünk meg mindent anyaszentegyházunk és iskoláink érdekében. Köszönti a gondnok ur Őméltóságát, a tanácsbirói, jegyzői, lelkészi kart, tanitó és világi képviselőket, a különböző bizottságok tagjait s ezzel

a nagyszalontai református egyházmegye 1924. évi április hó 24. napjára Nagyszalontára összehivott közgyülését elnöktársa, Szabó Zoltán egyházmegyei gondnok nevében is megnyitottnak nyilvánitja.

2. szám. Az egyházak világi képviselőit a VIII. sorszám alatt található rendben megbizó leveleik alapján igazolja egyházmegyénk közgyülése.

3. szám. Boros Gábor árpádi, Szathmáry István remetei, Juhász András várasfenesi lelkészek jelentik, hogy betegség, Dr. Miskolczy Jenő tanácsbiró meg egyéb elfoglaltsága miatt nem jöhettek el közgyülésünkre.

Sajnos tudomásul szolgál.

4. szám. Esperes bemutatja a mai közgyülés tárgysorozatát. Egyházmegyénk közgyülése a bemutatott tárgysorozatot felolvasottnak tekinti és azt a tanácskozás sorrendjéül elfogadja.

5. szám. A szavazatbontó bizottság beterjeszti a világi főjegyzői és tanácsbirói tisztségre beadott szavazatok felbontása alkalmával Nagyszalontán 1924. ápr. 3-án felvett jegyzőkönyvét, mely szerint a 28 egyházból beérkezett 37 szavazatból a világi főjegyzői tisztségre egyhangulag Dr. Hadházy Kálmán világi tanácsbiró, a világi tanácsbirói tisztségre 30 szavazattal Dr. Sarkady Dániel nagyszalontai ny. t. b. megyei főorvos választatott meg. Rajta kivül Fráter Emil 5, Rácz Gyula 1, Tunyogi Lajos 1 szavazatot kapott. Nem küldte be szavazatát Várasfenes.

Egyházunk és közgyülésünk Dr. Hadházy Kálmán világi főjegyzőt és Dr. Sarkady Dániel világi tanácsbirót megválasztottnak jelenti ki, igaz örömmel üdvözli, reájuk és munkájukra Isten áldását kéri.

Amennyiben a várasfenesi egyházközség mulasztását igazolni nem tudná a szokásos pénzbirságot megállapitja.

6. szám. A hivatali eskü letételére jelentkeztek Nagy Sándorné vadászi és Hirsch József gyoroki tanitók.

Egyházmegyénk közgyülése Nany Sándorné vadászi tanitónőt és Hirsch József kántortanitót a hivatali eskü letéte-

után állásukban végleg megerősiti azzal hogy a mai naptól kezdve az egyházmegyei Tanitó és Segélyegyletnek tagjai. Az eskü letételéről az esperesi hivataltól bizonyitványt nyernek.

Közgyülésünk a kötelékébe lépő tanitók egyházépitő munkájára Isten áldását kéri.

7, szám. Esperes jelentése az egyházmegye állapotáról a következő :

Nagytiszteletü Egyházmegyei Közgyülés !

Elsőben is sajnálattal jelentem, hogy Királyhágómelléki egyházkerületünk ügye még most sincs rendezve. A kormány egyes tagjaitól és megbizottaitól kaptunk ugyan igéreteket arra nézve, hogy a vallásügyi törvényjavaslatokkal együtt rövid idő alatt ezt is a parlament elé terjesztik, de egyik terminus a másik után mult el s az igéret nem teljesittetett. Most legutóbb mérvadó egyénektől olyan hireket kaptunk, hogy a javaslatok tárgyalása legkésőbb 2 hónap alatt be fog fejeztetni s kerületünket véglesen megalakithatjuk, mivel erre a törvény alapján a kormány az engedélyt meg fogja adni. Bár igy lenne, mert ez a bizonytalan és lehetetlen állapot az egyházi élet minden terén érezteti káros hatását.

Ehez járul még azon sajnálatra méltó körülmény, hogy felekezeti iskoláinkat még most sem ismerte el a kormány s bár többizben kijelentette, hogy az iskolai ügyekben a magyar törvényeket tartja kötelezőnek, mégis ahelyett, hogy az iskolák fentartására és a tanitók fizetésére a magyar törvényben megállapitott segélyeket adná, folytonos követeléseivel szinte lehetetlenné teszi iskoláink fentartását. A tantárgyak egyrészét román nyelven kivánja tanittatni már a harmadik osztályban, holott ezen osztályban a növendékeknek e tekintetben semmi előképzettsége nincs. Ahol a tanitók nem képesek a megjelölt tárgyakat román nyelven tanitani, ott az egyházak tartoznak alkalmas egyénről gondoskodni és az állam ilyen tanitót küld, annak fizetést adni. Követeli a miniszter azt is, hogy tanitóink románnyelvből augusztus hónapban vizsgát tegyenek, az eddigi tapasztalatokból itélve kevés reményünk lehet, hogy tanitóink ezt a vizsgát sikeresen letehessék.

Az egyházkerület által elrendelt kulturadó sok egyházban visszatetszést szült és pedig oly mértékben, hogy több helyen megtagadták annak a költségelőirányzatba felvételét. Én az ilyen költségelőirányzatokat nem erősithetem meg, mivel nem feleltek meg az egyházkerület rendelkezésének, hanem felhivtam a presbitériumokat, hogy ezen református magyar szempontból annyira szükséges adó befizetését tartsák kötességüknek s hozzanak áldozatot magyar református iskoláink fentartására.

Az agrár reform még csak 11 községben van végrehajtva u. m. Aradon, hol a lelkész 32, a kántor 8, az egyház 10, Árpádon, hol a lelkész 8, a tanitók 8. az egyház 7, Bélzerénden, hol az egyház 10, a tanitó 16, a gazdasági iskola 5, Csermőn, hol a lelkész 32, a kántor 8, az egyház 19, Erdőgyarakon, hol a lelkész 10, a tanitók 19, az egyház 3, Feketegyarmaton hol a tanitók 3, Feketetóton, hol a lelkész 10, Szentleányfalván, hol a lelkész 19, a kántor 8, Tamásdán, hol a lelkész 4, a tanitó 13, az egyház 10 hold földet nyert.

Gyantán veszitett az egyház 6, Tenkeszéplakon az egész 30 hold földet és igy az agrár reform folytán idáig nyertek a lelkészek 120, a tanitók és kántorok 83, az egyházak 50, összesen 253 hold földet. Veszitett a lelkész 12, a kántor 12, az egyház 16 hold földet.

Nagyszalontán az agrár reform még nincs végrehajtva, de a vármegyei agrártörvényszék (ahova az ügy fellebbezés folytán került) kimondotta, hogy az egyház és belhivatalnokok összes földjét, ami 220 holdat tesz ki, mint holtkézibirtokot kisajátitja. Ehelyett kilátásba helyezte, hogy a két lelkésznek 64 holdat, egy tanitónak 16. a templomnak 10, és az iskolának a róm. kat. iskolával közösen 5 hold földet fog adni.

Az egyházmegyei internátusról beadandó jelentés közgyülésünk önálló tárgyát képezi ugyan, de itt is felemlitem, hogy az internátus müködését 1923 szeptember havában megkezdette. 12 növendéket vettünk fel, akik közül 4 féldijfizető, a második félévben még 3 növendéket vettünk fel, ugy hogy most már 15 gimnázista élvezi az internátus jótéteményét. Sajnos, hogy még igen sok lelkész nem tett eleget az 1923 szeptember 16-án tartott egyházmegyei közgyülés 14 számu határozatában foglalt azon rendeletnek, hogy az internátus

számára gyüjtsenek s a hivek adományával ezen jótékony intézmény fentartását elősegiteni igyekezzenek, pedig három lelkésznek és két tanitónak van fia az internátusban.

Statisztikai adatok.

Lélekszám 53021

Született . . . . . 636 fiu és
625 leány

összesen : 1261.

Meghalt 591 fi és 428 lány, összesen : 1019.

és igy a szaporodás : 242.

Megesküdött 205 tiszta ref. pár, és 60 vegyes pár össz. 265 pár.

Az esketésnél egyházunk szertartását legtöbben mellőzték most is Nagyzerénden, hol megesküdött 3, nem esküdött 13, pár. Mezőbajjon, hol megesküdött 2 pár, nem esküdött 8. Erdőgyárakon, hol meg esküdött 7 pár, nem esküdött 9.

Számosan mellőzték az esketési szertartást Aradon is, hol 35 pár esküdött meg, 17 pedig nem, de az ilyen nagy városban természetes a dolog, mivel igen sok a vegyes házas, és sokan tartoznak a munkás osztályhoz, akik a református egyházi szertartást nem kivánják igénybe venni. Nagyszalontán megesküdött 87 pár, nem esküdött 14 pár, ez utóbbiak öregek és özvegyek voltak.

Perselypénz összesen 32733 Lei, legtöbb Aradon 1580, de aránylag feltünően sok Gyorokon, hol a 350 lélekszámu egyház tagjai 6690 Leit adtak a perselybe. Ezen kivül az épületek fentartására is 15000 Leit forditottak.

Az urasztalát a legtöbb helyen a hivek látták el kenyérrel és borral.

Épületek javitására fordittatott az 1923-ik évben 248071 Lei, egészen uj épületet az anyagok és a munka drágasága miatt sehol sem készitettek.

Iskolai statisztika.

Tanköteles fiu . . . . . 2372, és leány 2103, . összesen : 4475.
Felekezeti iskolába jár . 1439 fi, ... 1437 lány összesen : 2876.
Állami iskolába jár . . . 284 fi, . . . 660 lány összesen : 1484.

Iskolába jár összesen . . 2213 fi, ... 2097 lány összesen: 4360.
Iskolába nem jár összesen . . . . . : 115.
Összesen : 4475.

Kiváló tiszteletem nyilvánitása mellett vagyok
Nagyszalontán, 1924. március 31.

Böszörményi Lajos
esperes.

Egyházmegyénk közgyülése esperes általános jelentését jóváhagyólag tudomásul veszi s az alábbi ügyeket külön is kiemeli :

Mélységes aggodalommal tölti el az a már évek óta ismétlődő s most is megujuló értesités, hogy egyházkerületünk kormányhatósági elismerése még mindig késik s hogy a legujabb igéret is csak igéret maradt az országgyülésnek május 20 napjáig történt elnapolása folytán, de nekünk reménységünk vagyon a mi Urunkban s hiszük, hogy a megpróbáltatás napjai egyszer véget érnek ; bizodalmunk vagyon az Istenben, hogy egyházi életünk mai bizonytalan és lehetetlen állapotából kiszabadul ; eljő majd a megértés, a belátás ideje s anyaszentegyházunk is megállhat, élhet a szabadságban, melyre hivattatott az Ur Jézus Krisztusban.

Fájó szivvel veszi tudomásul, hogy felekezeti iskoláink el nem ismerése, ezek fentartására és tanitóink fizetésének kiegészitésére szolgáló államsegélyek elmaradása, a román nyelvü tanitói vizsga és az állam nyelvén való tanitás követelése egyfelől iskoláink fentartását teszik szinte lehetetlenné, másfelől tanitóinkat zárja el hiveink erőfelletti áldozatkészségéből megélni tudó iskoláinktól is s kiveszi kezökből még azt a szegényes kenyeret is, melyet egyházaink most még nyujtani tudtak nékik.

Minthogy egyházkerületünk az iskoláinkat fenyegető mindezen bajok ellen anyagi tekintetben a kulturadó szedésével kisérli meg a védekezést, egyházmegyénk közgyülése felelőssége tudatában a segithetés utólsó órájában szólani kiván még egyszer s szives szeretettel hivja fel midazon kebelbeli egyházakat, melyek a kulturadót be nem szolgáltatták vagy azt még ki sem vetették, kogy hitvallásos iskoláink megmentése érdekében tegyenek meg legalább annyit, hogy a tőlük kért anyagi áldozatot hozzák meg, a kulturadót fizes-

sék be s tegyék lehetővé hogy gyermekeink tanitói és ezek családjai egyszerü bár, de kielégitő existenciához jussanak.

Az agrárreform végrehajtása körül minden egyházközségünk vezetősége ébren őrködjék; mentse a mi menthető s az eredményről mindenik lelkész azonnal tegyen irásban jelentést az esperesi hivatalnak.

Örömmel értesül egyházmegyénk közgyülése az egyházmegyei internátus örvendetes fejlődéséről s felhivja az internátus vezetőségét, hogy oda, ahol még nem gyüjtötték a lelkészi hivatalok utján most már az egyházgondnokok czimére küldjön egy rövid felhivást gyüjtés czéljából.

Ezekben a válságos időkben a jelen alkalmat is felhasználja egyházmegyénk közgyülése arra, hogy éber figyelmébe ajánlja a lelkészeknek, tanitóknak és presbitereknek a gyülekezet minden irányu hű gondviselését. Jó példa adással és buzditással, jócselekedetek gyakorlásával és serkentgetéssel személyes érintkezés utján is hassanak oda, hogy református vallásunk, egyházunk iránt a közönyösök érdeklődése is feltámadjon, a szivek felmelegedjenek s községeinkben a vallásos élet ismét felviruljon. Tegyenek meg mindent, hogy hiveink egyházunk szertartásait seholse mellőzzék. E munkakörbe vonják be a nőket is, ezeknek közremüködésével nagy eredményeket lehet elérni.

Az áldozatkészségben és adakozásban példát mutató hiveinkre Isten áldó kegyelmét kéri egyházmegyénk közgyülése.

8. szám. Az elnöki uton elintézett ügyekről esperes jelentése ez:

Nagytiszteletü Egyházmegyei közgyülés!

1923 szeptember 26-án tartott közgyülésünk óta a következő fontosabb intézkedéseket tettem, melyeknek részint tudomásul vételét, részint helybenhagyását kérem.

1. 1923 okt. 26-án Madaras Károly okl. tanitót a presbitérium választása és beterjesztett okmányai alapján a mezőbajji kántortanitóságban ideiglenesen megerősitettem.

2. Október 31-én a katonai szolgálatra bevonult Csősz Ferenc tanitó helyettesitésére a presbitérium határozata folytán Molnár Ferenc okl. tanitót felhatalmaztam.

3 November 16-án a presbitérium választása és a beterjesztett okmányai alapján Erdei Sándor okl. tanitót az ágyai tanitóságban ideiglenesen megerősitettem.

4. November 16-án beleegyeztem abba, hogy a tincai (tenkei) presbitérium egyik tantermét az állami iskola céljaira átadja oly feltétellel, hogy a községi előljáróság a tantermet a saját költségén jó karba hozza, kikötöttem azonban, hogy egy év mulva a haszonbérről ujabb tárgyalás legyen.

5. 1924 január 5-én a belényesi presbitérium határozata alapján beleegyeztem abba, hogy a Katona Jenő eltávozása folytán megüresedett tanitói állást ideiglenesen Zsigmond Blanka töltse be.

6. Január 18-án megerősitettem a szentleányfalvai presbitérium azon határozatát, hogy Sándor Gyula ottani állami tanitót kántornak és vallástanitónak alkalmazza s ezért dijazásul az agrárreform utján nyert 8 hold földet adja neki.

7. A presbitérium választása és beterjesztett okmányai alapján Besenyi Ilonát a bélzeréndi tanitóságban ideiglenesen megerősitettem.

8. Január 31-én a presbitérium választása és beterjesztett okmányai alapján Sipos Ida okleveles tanitónőt a belényesujlaki tanitóságban ideiglenesen megerősitettem.

9. Február 21-én mivel Boros Bálint feketegyarmati tanitót a tanfelügyelőség a tanitástól eltiltotta, a presbitérium által helyetteséül alkalmazott Faragó Jolánt állásában megerősitettem.

10. Március 12-én a presbitérium határozata és beterjesztett okmányai alapján Varga László okleveles tanitót a belényesi kántortanitóságban megerősitettem.

Kiváló tiszteletem nyilvánitása mellett vagyok

Nagyszalontán, 1924. március 31.

Böszörményi Lajos
esperes.

Egyházmegyénk közgyülése esperes jelentését az elnöki uton elintézett ügyekről általában tudomásul veszi, intézkedései jóvá hagyja s külön is megerősiti

Ad 1, 2, 3, 5. 6, 7, 8, 9, 10. sz. alatt a mezőbajji, ágyai, bélzeréndi, belényesujlaki, belényesi rendes, a nagyzeréndi, feketegyarmati helyettes, a belényesi ideiglenes, a szentleányfalvai kántor vallástanitó, illetve tanitónő választására vonatkozó intézkedését.

Ad 4. a tenkei egyház egyik tantermének bérbeadását állami iskolai célra azon kikötéssel, hogy az egy évi haszonbéri idő leteltével uj, megfelelő haszonbéri szerződést kössenek.

9. szám. *a.*) Számvevőszéki jelentések alapján rendbenlévőnek találta és jóváhagyásra ajánlja számvevőszékünk az ágyai, anti, aradi, árpádi, belényesi, belényesujlaki, bélzeréndi, cserméi, erdőgyaraki, erdőhegyi, feketegyarmati, feketetóti, gyantai, gyoroki, kisházai, köröstárkányi, magyarcsékei, mezőbajji, nagyszalontai, nagyzeréndi, pankotai, simonyifalvai, szapáryligeti, szentleányfalvai, szintei, tamáshidai, tenkei, tenkeszéplaki, várasfenesi, világosi egyházak 1923 évi közpénztári és alapitványi számadásait s az árpádi egyház harangszámadását.

Egyházmegyei közgyülésünk a fentemlitett 30 egyház közpénztári és alapitványi számadásait s az árpádi egyház harangszámadását a szokott óvások fentartása mellett jóváhagyja s a gondnokok részére a felmentvényt megadja.

b.) Számvevőszéki jelentés alapján rendben találta és feltételesen jóváhagyásra ajánlja számvevőszékünk a borossebesi egyház közpénztári és alapitványi számadását azzal, hogy kötelezteссék el az egyház presbitériuma egy igazoló jelentésre, melyet lelkész az esperesi hivatal utján küldjön a számvevőszék elnökéhez, melyben indokolja: *1.*) hogy miért szünt meg a „Patkó“ alap, 2.) hogy miért fogadott el a presbitérium oly csekély összeget a Králik Józsefné féle tengeri tartozás kiegyenlitésére?

Egyházmegyei közgyülésünk a borossebesi egyház közpénztári és alapitványi számadásának jóváhagyását függőben tartja az őszi egyh. m. közgyülésig s elkötelezi az egyház presbiteriumát a számvevőszék által kivánt igazoló jelentésnek f. év augusztus 1-ig lelkész által az esperesi hivatal utján a számvevőszék elnökéhez való beküldésére.

c.) Számvevőszéki jelentés alapján rendben találta és feltételesen jóváhagyásra ajánlja számvevőszékünk a magyarremetei egyház közpénztári és alapitványi számadását azzal, hogy kötelezze el egyh. m. közgyülés egyáz gondnokát és presbitériumát a következő mulasztások és rendellenességek helyrehozására: *1.*) a jövőben a bevételi ellennyugtákat ne a gondnok, hanem a befizető irja alá,

ha ez irní nem tudna, a bevételeket 2 presbiter igazoja. 2.) Egyházi közpénztár a kölcsönvett 645 Lei „szegény alap" tőkéjének legalább 15%-os kamatját 1923 január 1 től fizesse be a „szegény alapba". 3.) A „templompadozati" és „hadiárva" alapot gondnok kamatoztassa. 4.) Tekintettel, hogy a remetei egyház iskolát nem tart fent, lelkészét is a malom fizeti s a gyülekezet évi egyházi adója 500-600 Leit alig tesz ki, mivel még az urasztali kenyeret is a malom adja, a jövőben az urasztalának borral való ellátásáról a hivek közelebbről a presbiterek gondoskodjanak annyival is inkább, mivel közöttük szőllőbirtokosok is vannak. 5.) A magtári tőke is a mult évihez képest 12 véka apadást mutat, ennek ellenértékét 769 Leit engedély nélkül közszügségletekre forditották. Az előbbi indokok alapján nem engedhető meg a 769 Lei közszükségletekre való forditása, hanem annak tőkesitésére utasitandó az egyház presbiteriuma. Egyben arra is, hogy a jövőben a magtári kölcsönök és kamatok törlesztését gondnok csak természetben fogadja el s általában minden tekintetben nagyobb buzgóságot és áldozatkészséget tanusitsanak ugy a presbiterek, mint a gyülekezeti tagok.

Egyházmegyei közgyülésünk a magyarremetei egyház közpénztári és alapitványi számadásainak jóváhagyását függőben tartja az őszi egyházmegyei közgyülésig s elkötelezi az egyház gondnokát és presbiteriumát a mulasztások pótlására, lelkészt pedig arra, hogy mielőbb, de legkésőbb folyó év augusztus 1-ig küldjön erről igazoló jelentést az esperesi hivatal utján a számvevőszék elnökéhez.

d.) Számvevőszéki jelentés alapján Vadász egyházközség számadása felszerelés hiánya miatt nem volt átvizsgálható. Számvevőszékünk javasolja egyh. m. közgyülésnek, kötelezze el az egyház presbiteriumát, hogy a 17-III-1922 sz. egyházmegyei végzésben felsorolt mellékletekkel pontosan felszerelt számadást legkésőbb folyó év augusztus 1-ig terjessze be, lelkész pedig ennek megtörténtéről az esperesi hivatalnak tegyen jelentést s a mulasztás okát igazolja.

Egyházmegyei közgyülésünk számvevőszék javaslatát elfogadván, a presbiteriumot a kellőleg felszerelt számadás augusztus 1-ig való beküldésére, lelkészt pedig igazoló jelentés adásra kötelezi.

e.) Számvevőszéki jelentések szerint nem terjesztették be számadásaikat az 1923-ik évről a belényessonkolyosi, körösjánosfalvai és kisnyégerfalvai egyházak

Egyházmegyei közgyülésünk utasitja ezen 3 egyház presbiteriumát hogy a 17-III-1922 sz. egyházmegyei vég-

zésben felsorolt mellékletekkel felszerelt 1923 évi közpénztári és alapitványi számadásaikat f. év augusztus 1-ig terjesszék be s ennek megtörténtét az esperes urnál jelentsék s a késedelem okát igazolják.

f.) Számvevőszéki jelentés alapján rendben levőnek találtatott s számvevőszékünk elfogadásra ajánlja az egyh. m. közgyülésnek az egyházmegyei közpénztárnak Kassay Béla pénztáros által készitett 1923 évi számadását. Mely szerint: a közigazgatási pénztár állaga 2272·68 L., a közalapi pénztár állaga 9351·32 L, a paróchiális könyvtárdij pénztári állaga 780 Lei. Hátrálék a közig. pénztárnál 2554·62 L., a közalapi pénztárnál 2043·36 L., a paróchialis könytárnál 5 Lei, összesen 4602·98 Lei.

Egyházmegyei közgyülésünk e rendbentalált számadást elfogadja s Kassay Béla egyh. megyei közpénztárosnak a szokott fenttartások mellett az 1923-ik évről a felmentvényt megadja.

g.) Számvevőszéki jelentés alapján rendben találtatott az egyházmegyei gyámintézeti pánztárnak Kassay Béla pénztáros által készitett 1923 évi számadása, melyet számvevőszék jóváhagyásra ajánl az egyh. megyei közgyülésnek. A gyámintézet összes vagyona 59,129·65 Lei, ebből takarékbetét 49,821 Lei, tagdij hátralék 1923-ról 1,874·65 Lei kölcsönben fekszik 7,434 Lei.

Egyházmegyei közgyülésünk e rendben talált számadást elfogadja s Kassay Béla gyámintézeti penztárosnak a szokott fenttartások mellett a felmentést az 1923-ik évről megadja.

h.) Számvevőszéki jelentés alapján rendben levőnek találtatott a továbbitott pénzek pénztárának Kassay Béla pénztáros által készitett számadása, melyet számvevőszékünk jóváhagyásra ajánl az egyházmegyei közgyülésnek. Összes bevétel 478,176·90 Lei, Összes kiadás 478,176·90 Lei, maradvány tehát nincs.

Egyházmegyei közgyülésünk e rendbentalált számadást is elfogadja, Kassay Béla pénztárosnak a szokott óvások mellett a felmentvényt az 1923-ik évről megadja.

10. szám. Kassay Béla e. m. pénztáros beterjeszti a közig. pénztár 1924 évi következő költségelőirányzatát :

A nagyszalontai ref. egyházmegye közpénztár költségelőirányzata az 1924-ik évre.

I. Szükséglet.

1. Magyarországi egyházmegyének átutalandó 1.507·80 lei. 2. Esperes tisztelet dija 1.600 lei. 3. Lelkészi főjegyző dija 600 lei. 4. Világi főjegyző dija 250 lei. 5. Lelkészi aljegyző dija 250 lei. 6. Világi aljegyző dija 250 lei. 7. Tanügyi biz.. előadó dija 100 lei. 8. Számvevőszéki előadó dija 100 lei. 9. Missióügyi előadó dija 100. 10 Egyh. m. pénztárnok dija 1.500 lei. 11. Egyh. ker. képviselők jelenléti dijai 12-szer 150 lei összesen 1.800 lei. 12. Egyház látogató küldöttségek napidijai egyh.-ként 50-szer 31 összesen 1.550 lei. 13. Iskola látogató küldöttségek napidijai 3 lelkész, 3 tan., dékán 80-szor 6 összesen 480 lei. 14. Egyh. m. tisztviselők gyülési jelenléti dijai á 50-szer 20 össz. 1.000, 2-szer összesen 2.000 lei. 15. Egyh. m. 2 tanitó képviselő jelenléti dija á 50, össz. 100, lei, 2-szer, összesen 200 lei. 16. Tanügyi biz. tagoknak (1. Esp. 6. Lelktt. 5. dékán) á 50-szer 12 csak tav. összesen 600 lei. 17. 5 lelkészi számvevő tavaszi gy. napidijai á 30 lei összesen 150 lei. 17. Vegyes napi és fuvardijakra hivatalos alkalmakra 800 lei. 19. Propaganda célu fuvardijakra 700 lei. 20. Irodai átalány az esperesi irodának 1.000 lei. 21. Irodai átalány e. m. pénztárnoknak 500 lei. 22. Postadijakra 90 lei. 23. Segélyezésekre 2.500 lei. 24. Előre nem láthatókra 100 lei. Összesen 18.727 lei 80 bani.

II. Fedezet:

1. 1923 évi pénztári maradvány 2.272·68 lei. 2. 1923 évi hátralék 3.192·12 lei összesen 5.464·80 lei. 3. 1924 évi közig. adó á 30% 54.077 lélek után 17.223·10 lei összesen 22.687·90 lei Levonva a szükségletet 18·727·80 lei. Remélhető pénzmaradvány 3.960·10 lei.

Tinca, (Tenke) 1924 március 3.

Kassay Béla
e. m. pénztárnok.

A bemutatott költségelőirányzatot, azzal a módositással fogadja el közgyülésünk, hogy az esperes és pénztáros évi tiszteletdiját 2000—2000 leiben állapitja meg. — Fedezetül lélekszámonként 30 banis adót vet egyházainkra.

11. szám. I. Egyházmegyénk lelkészi értekezlete jelenti, hogy a beérkezett telkészi körök jelentése szerint az egyházmegyénk 1923 év ápr. 19-én tartott ülésének 9. sz. végzése értelmében a lelkészi körök megalakultak s igy a gyülekezeti élet intensivebbé tételére s a ker. valláserkölcsi gondolkozás megalapozására ez által a kezdő lépést megtették. Értekezletünk tökéletesen megértve az idők jeleit, élénkebb gyülekezeti lelki életet kiván teremteni minden vonalon ezért határozatilag kimondja, hogy felkéri az egyházmegyei közgyülésünket arra, hogy szerezzen érvényt annak az egyházkerületi határozatnak, hogy a vasárnapi iskolák haladéktalanul meginditandók minden gyülekezetben, megszervezendők az egyházi énekkarok és lelkiismeretesen megtartandók a vasárnap délutáni vallásos előadások.

Mivel pedig e téren nagy tájékozatlanság uralkodik, egy belmissiói bizottág kiküldetését javasolja értekezletünk az egyházmegyei küzgyülésnek a mely hivatva lesz ezen evangélizáló müködésekben irány elveket, gyakorlati utmutatásokba adni. Ugyanezen bizottságnak lesz a feladata egy az E. T. alapuló presbiteri és gyülekezeti fegyelmi szabályzat elkészitése is az egyházi fegyelem gyakorlása végett.

Egyházmegyénk közgyülése örvendetesen veszi tudomásul a belmisszió terén ezen megmozdulását a lelkészi értekezletnek. Magáévá teszi annak javaslatait Ezért határozatilag kimondja :

1. Hogy az egyházkerület végzése értelmében minden gyülekezetet elkötelez arra, hogy a vasárnapi iskolát, a református énekkart és a vallásos délutánokat haladéktalanul életbe léptesse még ebben az évben. Külső forma tekintetében kötelező utasitásokat most még nem ad.

2. Az ezen a téren uralkodó tájékozatlanság eloszlatása céljából megszervezi az egyházmegyei belmissiói bizotságot, melynek tagjaiul Debreczeni István nagyszalontai, Kassay Béla tenkei és Ardai Aladár gyantai lelkészeket választja meg közgyülésünk. Kötelességévé teszi, hogy a vasárnapi iskolák, énekkarok és vallásos délutánok szervezésére és vezetésére nézve gyakorlati utmutatásokat és tanácsokat adjanak, az E. T. alapján álló presbiteri és egyházközségi fegyelmi szabályokat a jövő közgyülésig készitsék el és terjesszék be a közgyülésnek jóváhagyás végett.

II. A nagyváradi tanitónőképző kérdésében értekezletünk azt a határozatot hozta, kogy egyházmegyei közgyülésünk megkérendő

arra, hogy irjon fel a kerületre, meg irjon át a kerületünk kebelébe tartozó testvér egyházmegyékhez, hogy ez a képző sürgősen alakittasék át theologiává, illetve vallástanitó lévita és kántorképzővé.

Egyházmegyei közgyülésünk az értekezlet javaslatát elfogadja és határozatilag kimondja, hogy felir a kerületre s átir a kerületünk kebelébe tartozó egyházmegyékhez, hogy minden lehetőt tegyenek meg arra nézve, hogy a nagyváradi tanitóképző theologiává, illetve vallástanitó lévita és tanitóképzővé átszerveztessék.

III. Abban az irányban is felirni kiván értekezletünk az egyházmegyei közgyülés által a kerületre, hogy a kerület végzései habár rövid kivonatban is adassanak ki.

Egyházmegyei közgyülésünk az értekezlet javaslatát elfogadja és határozatilag kimondja, hogy felir a kerületre annak végzései kiadása végett habár rövid kivonatban is.

IV. Értekezletünk felkéri az egyházmegyei közgyülést, irjon fel a kerületre azért is, hogy tegye kötelezővé minden egyházközségre nézve az egyházközségi közgyülésnek képviseleti alapon leendő megszervezését.

Közgyülésünk az értekezlet kérését elfogadja és határozatilag kimondja, felir a kerületre és felkéri, tegye kötelezővé minden gyülekezetre nézve az egyházközségi közgyülésnek képviseleti alapon leendő megszervezését.

V. Értekezletünk az alapszabályait jóváhagyás végett beterjeszti a közgyülésnek.

Közgyülésünk a bemutatott egyházmegyei lelkészi értekezlet alapszabályait jóváhagyja s azt a jegyzőkönyvben kinyomatni rendeli.

VI. Értekezletünk felkéri a közgyülést, tegye általánosan kötelezővé, hogy a presbiterektől a hivatalos eskü a presbiterek kátéjában foglalt minta szerint veendő ki.

Közgyülésünk az értekezlet kérésének készségesen teszen eleget és határozatilag kimondja, hogy a presbiterektől a kötelező eskü a presbiteri kátéban foglalt minta szerint veendő ki minden gyülekezetben.

12. szám. Olvastatott Szabó István geszti lelkész, a csonka nagyszalontai ref. egyházmegye esperesének 1924 ápr. 1-én kelt 201 sz. esperesi hivatalunkhoz intézett levele, melynek kapcsán megküldi egyházmegyéje 4-1922, 16-1923 és 17-1923 sz. határozatait. E határozatok közül a 2 utóbbi tartalmazza a közpénztár és a lelkész

gyámint. vagyon megosztására vonatkozó azon bizottsági javaslatnak, melyet egyházmegyei közgyülésünk 1923. ápr. gyülésének 12 sz. határozatával már jóváhagyott, a csonka nagyszalontai egyházmegyei közgyülés által elfogadását illetve jóváhagyását, a 4-1922 sz. határozat pedig foglalkozik a nagyszalontai ref. lelkészi egyesület vagyonának megosztásával, s kimondja az egyesületi vagyonnak a 2 egyházmegye lelkészeinek $^2/_3$ és $^1/_3$ számarányban megosztását; meghatározza, hogy a felosztásra kerülő vagyon áll a Nagyszalontai Takarékpénztár 3928 sz. betéti könyvén elhelyezett 982 Kor. 86 f. ből, az ugyanott a 11.275 sz. betéti könyvön elhelyezett 22 Kor. 80 f. ből és 5 drb. 100 Kor. hadi kölcsön kötvényből s a megosztás foganatositására esperes elnököt felkéri. Kisérő levelében irja Szabó István esperes, hogy a csatolt határozatok értelmében nekik járna 13.870 korona, azonban nála, mint volt közigazg. pénztárnoknál ott van egyházainknak 1919 évi 30.000 Kor. adósegélye, melyet ő csak 1922-ben kapott meg, továbbá 14 drb. emlékkönyv ára á 1.750 Kor. = 24.500 Kor. sőt talán még a geszti kurátornál is ott van a nagyszalontai határban földdel biró geszti lakosoknak a nagyszalontai egyházat illető iskolai adója s kérdésbe tévén, hogy mindezen tartozásokat és ellentartozásokat, hogy lehetne kiegyenliteni, kéri, hogy pénzt semmiesetre se küldjünk nekik, hiszen ők többel tartoznak, mely több is igen kevés értékü.

Egyházmegyei közgyülésünk — miután meddő vita volna a felett huzakodni, kit terhel s milyen arányban a felelősség — magáévá teszi a Szabó István esperes levelének végén citált közmondást „sic fata tulerunt" s a vitatkozás helyett inkább testvéri érzéssel tiszta helyzetet akar teremteni, midőn a maga részéről ezennel elhatározza s hasonló határozat hozatalára kéri a csonka nagyszalontai egyházmegyét, hogy

1.) a csonka egyházmegye rendelkezésére bocsátja a Szabó Istán esperesnél levő 30.000 Kor. adósegélyt és a 14 drb. emlékkönyv árában beszedett 24.500 koronát, valamint a szintén oda át levő 5 drb. 100 koronás hadi kölcsönkötvényt azon kötelezettséggel, hogy ezen összegből az egyházmegyénk közigazgatási pénztára terhére fennálló 13.870 Kor. tartozást mely a csonka egyházmegye közigazg. pénztárát illeti és a lelkész egyesület 982·86 Kor. és 22·80 Kor. összesen 1.005·66 Kor. tőke, idöközi kamataival mintegy 1.200 koronára szaporodott vagynából a csonka egyházmegye lelkészegyesületének pénztárát illető

1/3 részt, 400 koronát kiegyenlitve, a fennmaradó összeget belátása szerint ossza meg a közigazgatási pénztár és a lelkészegyesület pénztára között, mivel szemben a Nagyszalontai Takarékpénztár emlitett 2 betétkönyvén a lelkészegyesület javára elhelyezett összesen 1.005·66 Kor. betét s időközi kamatai teljesen a romániai Nagyszalontai egyházmegye lelkészegyesületének tulajdonába megy át, s kéri a 3.928 és 11.275 sz. betéti könyveknek esperesi hivatalunkhoz eljuttatását, egyszersmind megállapitja, hogy az eddig felmerült s fent kitüntetett elszámolásokból kifolyólag semminemü pénzbeli követelése vagy terhe nincs s ilyenre igényt nem tart, sem el nem ismer, végül a 2 egyházmegye egymás iránti kötelezettségének teljes tisztázása szempontjából megállapitja, hogy a lelkészi gyámintézet most Perecz István pénztárnoknál levő 2 wertheim szekrénye közül az egyik a romániai egyházmegye gyámintézetének átadandó lesz.

2.) A geszti kurator és a nagyszalontai egyház között Szabó István esperes szerint *talán* fennálló iskolai adó ügye — mint az egyházmegyére nem tartozó magánügy — az illető 2 féi elszámolására fennhagyatott.

13. szám. Az előző 12 számu határozatból kifolyólag határozatilag kimondja egyházmegyei közgyülésünk, hogy — mivel az egyházainkat illető 1919 évi 30.000 korona adósegélyt, mely átutalva mindössze 75 leit tenne ki, a csonka egyházmegyének engedte át, s mivel ezen összeg ugyis népessége arányában illetné csaknem minden egyházunkat — e cimen nem juttat semmit az egyházaknak, hanem az ebből eredő hasznot a közigazgatási pénztárnak adja át olyformán, hogy az annak terhén fenálló 13.870 korona tartozást, mely a csonka egyházmegyével szemben eddig fennállott, törli ; ellenben a szintén a csonka egyházmegye részére átengedett 14 drb. emlékkönyv árát 24.500 koronát, illetve annak itteni árát 350 leit az egyházmegyei közigazgatási pénztárból megtéríti az emlékkönyvet kiadott nagyszalontai egyháznak.

14. szám. Az e. m. Internátusi bizottság jelentése. A Nagyszalontai ref. e. m. Internátusának bizottsága jelenti, hogy még az 1923. julius 25. tartott ülésében elhatározta, hogy az Internátust az 1923-24 iskolai év kezdetével megnyitja s az ügyek intézésére egy kisebb bizottságot alakitott, az összejött szükebbkörü bizottság

daczára annak, hogy a jelentkező növendékek száma a tervbe vett minimális létszámot nem érte el, a megnyitás mellett döntött, mert gróf Tisza Kálmán ur őméltósága bejelentette, hogy az esetleg mutatkozó mintegy 10.000 Lei hiány felének fedezetét, ha arra szükség lenne, vállalja. Ezen intézkedés helyes volta kitünt, mert a jelentkezők létszáma az év végére már 12 ről 15-re emelkedett. A növendékek közzül 2 róm. kath. a kiknek anyjuk református, az összes közzül pedig 3 féldijas, a gróf Tisza Kálmán, Dr. Miskolczy Jenő és a Szabó Zoltán alapitványi helyeken, 1 növendék pedig márcz. hónapban $^1/_3$ kedvezményes helyre lett felvéve.

A lakás külön álló háló és külön tanuló szobából áll, mely utóbbi ebédlőül is szolgál, a kemény téli hónapokban azonban a tanulók állandóan a háló szobában tartózkodtak a tüzifával való takarékoskodás miatt. Az étkezés reggelire tej és kenyérből, 10 órára kenyérből és izletes és változatos étrendszerü, elégmennyiségü ebéd és vacsorából áll. Felügyelőnőül Cseresnyés Etelka urnő lett megválasztva, ki egy nőcseléddel végzi az összes teendőket s a növendékekkel együtt étkezik, 500 Lei havi készpénzfizetésen ellátáson kivül lakást is kap fütéssel és világitással, tisztét dicséretre méltó buzgósággal látja el.

A közvetlen felügyeletet Dohi Árpád segéd lelkész gymn. vallástanitó teljesiti, ki szintén az intézetben lakik, rajta kivül felügyeletet gyakorolnak Böszörményi Lajos esperes és Debreczeni István lelkész. A növendékek magaviselete kifogástalan. Állandóan járnak templomba, részt vettek az egyházi énekkarban és segédkeztek egyházi ünnepélyek rendezésében.

A növendékek tanulmányi előhaladása örvendetes, legnagyobbrészt szorgalmas tanulók. Az egészségi állapot kielégitő volt. Sulyosabb betegség nem fordult elő, hülés és influenzás betegek gyakoribbak voltak, de komolyabb következmény nélkül. Az orvosi gyógykezelést Dr. Kuch Béla kórházi főorvos látta el dijtalanul.

A megnyitás előtt a megalakulás bejelentetett a község hatóságánál, mely azt beleegyezőleg tudomásul vette, később pedig a tankerületi Igazgatóság érdeklődése és közbenjárása következtében a minisztérium is engedélyt adott a fentartásra.

A megnyitás alkalmával kifizetett butorberendezésekre és villanyfelszerelésekre 22.786 L., mosdófelszerelés és konyha berendezésekre 10.346 L. 50 b., összesen: 33.132 L. 50 b., mely összeg fedezve lett: az egyházak, és magánosoktól befolyt 8.571 L. tenkei egyház ünnepélyének jövedelméből befolyt 4.828 L. Egyházmegyénk 3 kiváló férfiak által tett alapitványnak befizetett kamataiból 9.840 L.

Az e. m. 100 éves jubileumi alap tőkéjéből és kamatjából 9.893 L 50 b., összesen : 33.132 L. 50 b. Ami pedig a megnyitástól circa 8 hónapra terjedő müködésének anyagi eredményét illeti, arra vonatkozólag is örömmel jelentette a bizottság, hogy az teljesen kielégitő :

Bevételek : Befizetett tápdijakból befolyt 36.238 L. Hátralékos tápdijakban van 4.650 L., összesen : 40.888 L. Az alapitványokból 8 hónapra eső rész 7.040 L., összesen : 47.928 L.

Kiadás : Élelmiszerekre 27.575 L., tüzitára 7.775 L., személyzet fizetésére 8.941 L., villanyvilágitásra 1.500 L., Vegyesekre 200 L., összesen : 46.011 L. Maradvány : 1.917 L.

Az Internátus céljaira a következő egyházaktól érkeztek adományok : Ant 422 L., Arad 519 L., Belényes 600 L., Belényesujlak 200 L., Borossebes 150 L., Csermő 20 L., Erdőhegy 3.000 L., Erdőgyarak 321 L. kp. továbbá buza és főzelék 900 L. értékben. Feketetót 40 L., Gyanta 700 L., Gyorok 300 L,, melyet a Böszörményi alaphoz kért irni. Mezőbaj liszt, zsir és főzelék 1.140 L. értékben, Magyarcséke 30 L., Magyarremete 275 L., Nagyszalonta 4.002 L., élelmiszerekben 2.330 L. értékben, Szentleányfalva 313 L., Tenke 820 L., Körösjánosfalva 161 L., Belényessonkolyos 390 L.,

Nem küldöttek ezideig a következő egyházak : Ágya, Árpád, Feketegyarmat, Köröstárkány, Nagyzerind, Pankota, Tamáshida Vadász, Bélzerind, Várasfenes.

Magánosoktól a következő nagyobb adományok érkeztek : Dr. Miskolczyi Jenő urtól 2 malacz, $^1/_2$ zsák krumpli, 20 kgr. hagyma, 20 kgr. zöldség, 1 zsák köles és 10 drb sütőtök. Sternthal Arthur urtól 3 mm. krumpli. Többektől apróbb adomány.

A beterjesztett jelentés szerint az e. m. Internátusának jelenleg, vagyonállománya a következő : id. Kálmándy Mihály féle alap 61.951 L. 55 b. Az e. m. 100 éves jubéliumi alap 39.865 L. 70 b. Böszörményi Lajos alap 4.392 L. Továbbá Szabó Zoltán gondnok ur, gróf Tisza Kálmán tanácsbiró ur és Dr. Miskolczy Jenő tanácsbiró ur összesen évi 8.800 Lei kamatjárulékot szolgáltatott készpénz alapitvány s néh. Veress Károly nagyszalontai lakos által hagyományozott ház.

Egyházmegyénk közgyülése a Nagyszalontai ref. e. m. Internátus bizottságának a 8 hónapról beterjesztett jelentését teljes megelégedéssel veszi tudomásul, hálás köszönetét nyilvánitja Szabó Zoltán e. m. gondnok ur, gróf Tisza Kálmán és Dr. Miskolczy Jenő e. m. tanácsbiró urak azon kiváló támogatásaiért, hogy nagyobb adományaikkal lehetővé

tették az Internátus megnyitását, köszönetét nyilvánitja a magánosoknak és az egyházaknak a küldött adományokért, azon egyházakat pedig, melyektől mindezideig adomány nem érkezett, felhivja, hogy ezen mulasztásukat a legrövidebb idő alatt pótolni sziveskedjenek. Dr. Kuch Béla orvosnak pedig önzetlen szolgálataiért közgyülésünk — jegyzőkönyvi kivonat utján közlendő — köszönetét nyilvánitja.

15. szám. A borosjenői református hivek kérik, hogy addig is mig lévita papot kaphatnának s önálló egyházzá átalakulhatnának, a pankotai ref. egyházhoz csatlakozhassanak. Az egyházmegyei közgyülés örömmel veszi tudomásul a borosjenői hiveknek önálló egyházzá való tömörülését, s készséggel siet támogatására a hiveknek, hogy kitüzött céljukat elérhessék. Hozzájárul, hogy a fiókegyházközséget megszervezzék, s a megszervezett egyház addig is, mig önálló lehet, Pankotához csatlakozzék. Megállapitja, hogy a fiókegyházhoz a következő községekben lakó hivek fognak tartozni: Borosjenő, Kurtabél, Marot, Csigérgyarmat, Apatelek, Sikula, Bokszeg, Monyoro, Körösvajda, Áldófalva, Bara, Repszeg, (Borosjenői központtal) Selénd, Decsőháza, Lugozo, Ajárkos, Zarándhodos, Köved, Kávna, Feltót, Zarándnádas, Felménes, Alménes, Véralja, (Selénd központtal) Beél.

Egyházmegyei közgyülés elismeréssel adózik a borosjenői ref. hiveknek e példát mutató vallásos megnyilatkozásért, hogy semmi anyagi áldozattól vissza nem riadva, vallásos buzgóságukban tántorithatlanul igyekeznek az önálló egyház megalakitásában.

Köszönetét fejezi ki egyházmegyénk közgyülése báró Solymosy Lajos evangélikus földbirtokosnak, hogy a megalakulandó testvéregyháznak templom céljára épületet adományoz s ezzel elősegiti, hogy a borosjenői hivek saját templomukban dicsőithessék az Istent.

16. szám. Az aradi lelkész beterjeszti az aradi ref. presbitériumnak és egyházközségi közgyülésének a templom kibővitésére és javitására vonatkozó határozatát. A kibővitési és átalakitási munkálatok terv szerint 1,240.000 Leibe kerülnének, amely összeget részint önkéntes adományokból részint a hivek által nyujtandó kamatmentes kölcsönből, az ezután fennmaradó összeget pedig adókivetésből óhajtaná az egyház fedezni.

Az egyházmegyei közgyülés örömmel veszi tudomásul, az aradi egyháztagok e példás áldozatkészségét s a presbitérinm és egyházközségi közgyülés határozatához elvileg

hozzájárul azzal, hogy a végleges határozat meghozatala után, melyben a szükséges összeg mikénti fedezése benne foglaltatik, továbbá a terveket és költségvetést jóváhagyás végett esperes urhoz terjessze be. Egyben felhatalmazza egyházmegyénk közgyülése elnökséget, hogy a beérkezendő határozatokat jóváhagyási záradékkal lássa el.

17. szám. A tincai (tenkei) ref. lelkész beterjeszti a tincai (tenkei) presbitériumnak és egyházközségi közgyülésnek a Horia utczai iskola épület eladására vonatkozó egybehangzó határozatát, amelyeknek értelmében a Horia utczai iskolai épületet Tinca (Tenke) községnek, mint erkölcsi testületnek 300.000 Lei vételárért eladja.

Az egyházmegyei közgyülés a tincai (tenkei) ref. presbitérium és egyházközségi közgyülésnek az E. T. 43 §-a alapján hozott szabályszerü határozatát jóváhagyja, s megengedi, hogy az egyház az iskolai épületet 300.000 Lei vételár mellett Tinca (Tenke) községnek eladja. Egyházmegyénk közgyülése fájdalommal járul hozzá egy kulturcélt szolgáló épület eladásához, azonban az egyház ezen kevésbbé forgalmas helyen levő s egyáltalán nem használt iskolai épületet oly horribilis áron adta el, hogy ezen eladás az egyházközségre nézve feltétlenül előnyös és gazdaságos. Tekintettel azonban arra, hogy a pénz értéke állandó hullámzásnak van kitéve, utasitja az egyházmegyei közgyülés a tincai (tenkei) ref. egyház presbitériumát, hogy a befolyó vételárat ingatlanvásárlásra használja fel. Egyben felhatalmazza egyházmegyei közgyülés elnökséget, hogy a beérkezendő végleges okiratot jóváhagyási záradékkal lássa el.

18. szám. A tincai (tenkei) lelkész beterjeszti a tincai (tenkei) presbiterium és egyházközségi közgyülés szabályszerü egyhangulag hozott határozatait, melyek szerint a tincai (tenkei) egyház Kassay Béla lelkészének az 1924 év január 1-től számitott 5 évre 20 köböl I. oszt. tiszta vagy kétszeres buzát és 15 köböl tengerit ád személyéhez kötött drágasági pótlék gyanánt.

Egyházmegyénk közgyülése a tincai (tenkei) ref. presbitérium és egyházközségi közgyülés határozatait megerősiti.

19. szám. Dr. Hadházy Kálmán világi jegyző előterjeszti a nagyszalontai presbiterium 1924 február 10-ikén hozott 3 számu határozatait, melyek egyszersmind az egyházközségi közgyülés határozatai is, melyek szerint a nagyszalontai egyház 25.000 Lei kikiáltási ár mellett eladásra bocsátja nyilvános magán árverésen a

Nagyszalontán Kálvin u. 26 sz. háztelkéből a szomszédos 24. sz. ház telke meghosszabbitásába eső circa 100 ölnyi részt, felvéve a nagyszalontai 44 sz. betétben 1.235, 1.236 hrsz. alatt.

A nyilvános magán jellegü árverés 1924 március 16-ikán megtartatott, amikor is a fenti ingatlan rész a legtöbbet igérő Biró István nagyszalontai lakos által 25.000 Lei vételár mellett megvásároltatott.

A nagyszalontai egyház terhes adósságaitól való megszabadulás okából kérte ezen adás-vételnek jóváhagyását, megjegyezve azt, hogy parcella megosztásról lévén szó a szükséges vázrajz még el nem készült, igy a szerződés még el nem készittetett, az ügy irásba nem foglaltatott, igy ezen okmányok felterjeszthetők nem voltak.

Egyházmegyénk közgyülése egyhangu határozattal ezen adás-vételt jóváhagyja s a pótlólag felterjesztendő szerződés és vázrajzoknak jóváhagyási záradékkal való ellátásával az elnökséget megbizza.

20. szám. Dr. Hadházy Kálmán világi főjegyző előterjeszti a nagyszalontai presbitérium 1923 május 6-án hozott 4 számu és az egyházközségi közgyülésnek 1924 március 10-én hozott 2 számu határozatait, melyek szerint a nagyszalontai egyház nyilvános magán jellegü árverésen eladásra bocsátja a Nagyszalontán Bocskay u. 54 sz. a. fekvő iskola telket, felvéve a nagyszalontai 44 sz. a. betétben 1.407, 1.408 hr. számok alatt.

Az árverés 1924 március 16-án megtartatott, amikor is fenti ingatlanok mint legtöbbet igérő Nagyszalonta város által 170.000 az az Egyszázhetvenezer lei vételár mellett megvásároltattak.

A nagyszalontai egyház terhes adósságaitól való megszabadulás okából kérte ezen eladás jóváhagyását megjegyezvén, hogy a szerződés kiállitása azért késik, mert az egyház birtokbaadási kötelezetségét most teljesiteni nem tudná. Ezen szerződés jogérvénye az egyházkerületi jóváhagyáson felül még Biharmegye Prefektusától is függ.

Egyházmegyénk közgyülése egyhangu határozattal ezen adás-vételt jóváhagyja, a pótlólag felterjesztendő szerződésnek jóváhagyási záradékkal való ellátásával az elnökséget megbizza.

21. szám. A vadászi ref. lelkész beterjeszti a vadászi ref. egyház presbiteriumának 21 sz. határozatát, melyben kimondja, hogy az uj iskolai épületet, mivel oly rossz karban van, hogy rendbehozatala nagyon sokba kerülne, lebontja, s a kikerülő anyagok árából a többi épületeit jó karba hozza, az esetleg megmaradó anyagot eladja, s az ebből befolyt összeget az egyházfenntartási alapba olvasztja be.

Az egyházmegyei közgyülés felhivja a vadászi egyház presbitériumát, hogy a lebontandó iskolai épületre vonatkozó hiteles telekkönyvi betétmásolatot sürgősen szerezze be, s esperes urhoz terjessze be, mert az iskola lebontása ügyében addig érdemlegesen nem határozhat, mig az iskola telkének tulajdonjoga tisztázva nincs. Egyh. m. közgyülése felhatalmazza elnökséget, hogy a telek tulajdonjogának tisztázása után az iskola lebontása ügyében saját hatáskörében intézkedjék.

22. szám. Az erdőgyaraki ref. lelkész beterjeszti az erdőgyaraki ref. presbitérium 32 számu határozatát, amellyel az egyházi adókulcsot a következőkép állapitja meg: Azok az egyháztagok, akiknek háza nincs, fizetnek családonként 10 liter buzát, akiknek kisebbszerü házuk van 12 liter buzát, akiknek nagyobbszerü házuk van 15 liter buzát. Ezen kivül vagyonadó gyanánt fizet minden egyháztag minden kat. hold után 4 liter buzát. A bérelt földek után (melyek után a tulajdonos a rendes vagyonadót nem fizeti) fizet mindenki 2 liter buzát. A félholdnál kisebb terület félholdnak, a félholdnál nagyobb terület pedig egész holdnak vétetik. Az igy kivetett egyházi adó a presbitérium által meghatározott folyó áron fizethető pénzben is.

Az egyházközségi közgyülés 3 számu határozatával 75 szavazattal 16 ellenében a presbitérium határozatát az adókulcsra vonatkozólag nem fogadta el. Lelkész az iratokat fellebbezés folytán döntés végett egyházmegyei közgyülés elé terjeszti.

Az egyházmegyei közgyülés az erdőgyaraki presbitériumnak az adókulcs megállapitása tárgyában hozott 32 sz. határozatát az egyházközségi közgyülés határozatára való tekintet nélkül elfogadja és jóváhagyja.

Indokok: Az adókulcsnak buzában való megállapitása a mai időben sokkal biztosabb alapot nyujt, mint az állandóan hullámzó értékü pénz. Azok az adózók pedig, akiknek nincs módjukban adójukat természetben megfizetni, a presbitérium által megállapitott pénzértékben is leróhatják adójukat. Az uj adókulcs szerint a szegényebbekre kevesebb adó esik, csupán a 20 holdon felüli birtokosoknál van némi emelkedés. A progressive megállapitott adókulcs pedig a legigazságosabb, mert igy lehet az egyház terheit az egyháztagok teherbiró képessége arányában a legegyenlőbben felosztani. Szükséges volt a presbitérium 32 sz. határozatának jóváhagyása, mert a már elfogadott költségvetésben mutatkozó

hiányt a presbitérium által megállapitott adókulcs alapján történendő egyházi adó kivetés fedezi.

Végül figyelmezteti az egyházmegyei közgyülés az egyháztagokat, hogy a lelkész és tanitó régi dijlevele ma is érvényben van, amely szerint pl. a lelkészt 50 köböl buza, 25 köböl aljgabona, 10 öl beszállitott fa, s egyéb természetbeni szolgálmány illeti, ennél pedig lelkész ma jóval kevesebbet kap. Köszönettel tartoznak tehát egyháztagok az egyházi tisztviselőknek, hogy a mai nehéz időkre való tekintettel régi dijlevelükben megállapitott fizetésüket nem követelik.

23. szám. Nagy Zoltán gyoroki lelkész beterjeszti megerősités végett a Hirsch József nevére kiállitott tanitói dijlevelet.

Közgyülésünk e dijlevelet nem erősitheti meg, mivel még lakással és kerttel együtt sincs meg, az egyházkerület által megállapitott minimális tanitói fizetés (12000 L.) aminek a lakáson és kerten kivül meg kellene lenni. Felhivja tehát az egyház presbiteriumát, hogy a tanitói fizetést legalább a minimumra pótolja ki és erről uj dijlevelet terjesszen be.

24. szám. Nánássy Dániel szentleányfalvai lelkész beterjeszti megerősités végett a Sándor Gyula áll. tanitóval kötött kántori és vallástanitói dijlevél jellegü szerződést.

Egyh. m. közgyülésünk e dijlevelet jelen formájában nem erősitheti meg. Felhivja a presbiteriumot, hogy a dijlevelet a szokásos alakjában állitsa ki és felhivja a lelkészt is, hogy a vallástanitást ő lássa el, és ne engedje át a kántortanitónak.

25 szám. Vass Jenő vadászi lelkész beterjeszti Nagy Sándor és felesége Danszky Mária vadászi tanitók okmányait, kérve állásukban való végleges megerősitésüket.

Egyh. m. közgyülésünk Nagy Sándor és Nagy S-né Danszky M. választását a bemutatott okmányok alapján végleg megerősiti és felhivja őket, hogy az egyh. m. tanitói egyesületbe lépjenek be, melynek minden egyes tanitó kötelezett tagja.

26. szám. Némethy Sándor tenkei tanitó azzal a kéréssel fordul az egyh. m. közgyüléshez, hogy adjon engedélyt neki arra nézve, hogy r. kath. vallásu leánnyal léphessen házasságra, ki a születendő gyermekek vallására készséggel ad reverzalist, de áttérni nem hajlandó. Hivatkozik reá, hogy a román nyelvet birja és igy

biztosan le fogja tenni a román nyelvü tanitói vizsgát, amiért az államnál is biztosan kapna állást, de ő szivesebben maradna egyházunk szolgálatában, hol a férfi tanitóra már is nagy szükség van, a jövőben pedig még nagyobb lesz.

Egy. m. közgyülésünk a még érvényben levő egyházi törvényeket meg nem változtathatja. Éppen azért felhivja a tenkei egyh. látogató bizottságot, hogy legyen segitségére Némethy Sándor tanitónak és menyasszonyának, valamtnt apjának rábeszélésével kisérelje meg áttériteni annál is inkább, mert a leány egyik református felekezeti tanitónak reverzális által r. katholikussá lett unokája. Ha az áttérés nem sikerülne, a végleges határozatot az őszi közgyülésen hozza meg.

27. szám. Az ágyai ref. lelkész beterjeszti az ágyai ref. egyházi énekkar müködési szabályzatát jóváhagyás végett.

Az egyházmegyei közgyülés az ágyai ref. egyházi énekkar müködési szabályzatát jóváhagyja. A megalakult egyházi énekkar müködésére Isten áldását kéri, hogy a vallásos élet terén megfelelő eredményt érhessen el.

28. szám. Egyházmegyénk közgyülése ezen jegyzőkönyv hitelesitésével esperes elnöklete alatt a Nagyszalontán lakó tanács birákat, számvevőszéki elnököt s jegyzőket bizza meg.

Miután ezzel a tárgyalásra kitüzött ügyek elintézést nyertek, Böszörményi Lajos esperes a nagyszalontai református egyházmegye 1924. évi április hó 24. napján megtartott tavaszi közgyülését feloszlatta.

29. szám. Birósági ülés. A nagyszalontai református egyházmegye rendes biróságának 1924. évi április hó 24. napján Nagyszalontán tartott üléséről felvett jegyzőkönyv.

Böszörményi Lajos a birák üdvözlése után az ülést megnyitja. Ezután felhivja a birósago', hogy az Et. V. t. cz. 13. §- a értelmében az időszaki tanács tagjait válassza meg, miután az előző évi választás hatálya megszünt.

Biróság az időszaki tanácsba egy évre az elnökségen kivül megválasztja: Csécsi Imre, Kassay Béla, Fogarassy Bálint, Bugyi János lelkészi, gróf Tisza Kálmán, Dr. Hadházy Kálmán, Dr. Miskolczy Jenő és Sarkadi Dániel világi tanácsbirákat.

Egyéb ügy nem volt. Elnök az ülést berekeszti.

Kmf.

Szabó Zoltán
e. m. gondnok világi elnök.

Böszörményi Lajos
esperes, lelkészi elnök.

Fogarassy Bálint
lelkészi főjegyző.

Tartalomjegyzék.

1. szám. A gyülekezet éneke. Esperes imádsága s a közgyülés megnyitása	Jegyzette : Fogarassy Bálint
2. szám. Az egyházak világi képviselőinek igazolása	„ „
3. szám. Jelentés a meg nem jelent közgyülési tagokról	„ „
4. szám. A tárgysorozat megállapitása	„ „
5. szám. Szavazatbontó bizottság jelentése, eskütétel	Debreczeni I.
6. szám. Ujonnan választott tanitók eskütétele s kibocsátása	Fogarassy Bálint
7. szám. Esperes jelentése az egyházmegye állapotáról	„ „
8. szám. Esperes jelentése az elnökileg elintézett fontosabb ügyekről	„ „
9. szám, Számvevőszéki jelentés	Ardai Aladár
10. szám. Közigazgatási pénztár előirányzata	Debreczeni I.
11. szám. Egyházmegyei értekezlet jelentése	Bokor Sándor
12. szám. Az egyházmegye elszakitott részével történt kiegyezés	Kassay Béla
13. szám. Az elszakitott résznek átengedett emlékkönyv árának megtérítése	„ „
14. szám Az internátusi bizottság jelentése	Rácz Gyula
15. szám. Borosjenői egyház alakulás	Rovács István
16. szám. Az aradi templom átalakitása	Rovács István
17. szám. Tenkei iskola épület eladása	Rovács István
18. szám. Tenkei lelkész személyi drágasági pótléka	„ „
19. szám. nagyszalontai egyik iskola épület telkéből 100 négyszög eladása	Dr. Hadházy K.
20. szám. Nagyszalontai egyik iskola épület eladása	Dr. Hadházy K.
21. szám. Vadászi iskola épület eladása	Rovács István
22. szám. Erdőgyaraki adókulcs	Rovács István
23. szám. Gyoroki dijlevél	Debreczeni I.
24. szám. Szentleánytalvai kántori dijlevél	„ „

	Jegyzette :
25. szám. Vadászi tanitók megerősitése	Debreczeni I.
26 szám. Némethy Sándor tanitó kérvénye	„ „
27. szám. Ágyai énekkar alapszabályai	Rovács István
28. szám. Jegyzőkönyv hitelesitők kiküldése	Fogarassy B.
29. szám. Birósági tanács megalakitása	„ „

A NAGYSZALONTAI REFORMÁTUS EGYHÁZMEGYE 1924. ÉVI SZEPTEMBER 24-IK NAPJÁN TINCA (TENKÉN) TARTOTT

KÖZGYÜLÉSÉNEK

JEGYZŐKÖNYVE

ÖSSZEÁLLITOTTA
FOGARASSY BÁLINT
EGYHÁZMEGYEI LELKÉSZI FŐJEGYZŐ

A NAGYSZALONTAI REF. EGYHAZMEGYE HIVATALOS KIADÁSA

TIPOGRAFIA W E I S Z TINCA.

A NAGYSZALONTAI REFORMÁTUS EGYHÁZMEGYE 1924 ÉVI SZEPTEMBER HÓ 24 NAPJÁN TINCÁN (TENKÉN) TARTOTT

KÖZGYŰLÉSÉNEK JEGYZŐKÖNYVE

Jelen voltak: Böszörményi Lajos esperes és Szabó Zoltán egyházmegyei gondnok elnöklése mellett:

I. Tanácsbirák:

Lelkészi részről:	Világi részről:
Csécsi Imre	Dr. Hadházy Kálmán
Kassay Béla	Mészáros Dániel
Fogarassy Bálint	Dr. Miskolczy Jenő
Bottyán Pál	Dr. Sarkadi Dániel
Bugyi János	

II. Ügyész:

Dr. Hadházy Kálmán.

III. Jegyzők:

Fogarassy Bálint és Debreczeni István lelkészi, Dr. Hadházy Kálmán és Rovács István világi részről.

IV. Számvevőszékről:

Ardai Aladár előadó, Kassay Béla, Bottyán Pál.

V. Tanügyi bizottságból:

Böszörményi Lajos elnök, Bottyán Pál előadó, Csécsi Imre, Kassay Béla, Fogarassy Bálint, Bugyi János, Stiglicz Sándor.

IV. Lelkészek :

Ardai Aladár gyantai, Balogh Mátyás nagyzeréndi, Balogh Zoltán belényessonkolyosi, Bokor Sándor erdőhegyi, Bottyán Pál belényesi, Böszörményi Lajos nagyszalontai, Bugyi János erdőgyaraki, Csécsi Imre aradi, Debreczeni István nagyszalontai, Fogarassy Bálint ágyai, Igyártó Sándor bélzeréndi, Kassay Béla tincai (tenkei), Kovács Zsigmond magyarcsékei, Kun Zoltán pankotai, Nagy Dániel feketetóti, Nagy Zoltán gyoroki, Nánássy Dániel szentleányfalvai, Szathmáry István magyarremetei, Szabó József borossebesi, Szűcs Antal mezőbajji, Ungváry Gyula tamáshidai, Juhász András várasfenesi és Vass Jenő vadászi lelkészek.

VII. Tanitóképviselő :

Stiglicz Sándor.

VIII. Egyházak világi képviselői :

Gál S. Lajos presbiter Nagyzeréndről, Major László presbiter Pankota—Borosjenőről, Tunyoghy Lajos főgondnok Tenkéről.

1. szám. A nagyszalontai református egyházmegye őszi közgyülését ezuttal Tincán (Tenkén) tartotta meg. A tagok először a tincai (tenkei) tágas és szép templomban istenitiszteleten vettek részt, melyen nagy gyülekezet előtt Bugyi János erdőgyaraki lelkész imádkozott, Balogh Mátyás nagyzeréndi lelkész predikált I. Kor. 3. r. 9. v. alapján Isten munkatársaiul tüntetvén fel a lelkipásztorokat, a gyülekezeteket, Ugyanő mondta az utóimádságot és áldást is. A templomból a leányiskolába vonult a közönség a tulajdonképeni egyházmegyei közgyülésre, mely Böszörményi Lajos esperes szivből jövő s szivre ható tartalmas megnyitó imádságával vette kezdetét. Az imádság elhangzása után Szabó Zoltán egyházmegyei gondnok üdvözli a közgyülés alkotó tagjait

s a nagyszalontai református egyházmegye 1924. évi szeptember hó 24 napjára Tincára (Tenkére) összehivott őszi közgyülését megnyitottnak nyilvánitja.

2. szám. Az egyházak világi képviselőit megbizó leveleik alapján a VIII. szám alatt közölt névsor szerint igazolja egyházmegyei közgyülésünk.

3. szám. Esperes jelenti, hogy Bagdi János tanácsbiró, Sipos János, Szűcs József, Szakács Dénes lelkészek, Rácz Gyula számve-

vőszéki elnök betegség vagy más akadály miatt közgyülésünkre el nem jöhettek.

Sajnálattal tudomásul szolgál.

4. szám. Esperes bemutatja a mai közgyülés már ki is osztott tárgysorozatát.

Egyházmegyénk közgyülése a tárgysorozatot a tanácskozás sorrendjéül elfogadja.

5. szám. Csősz Lajos erdőgyaraki kántortanitó a hivatali eskü letételére jelentkezik s azt a közgyülés szine előtt le is teszi.

Egyházmegyénk közgyülése a hivatali esküt letett Csősz Lajos erdőgyaraki kántortanitót állásában megerősiti azzal, hogy a mai naptól fogva az egyházmegyei Tanitó és Segélyegyesületnek is kötelezett tagja.

Az eskü letételéről bizonyitványt nyer.

Egyházépitő munkáján legyen Isten áldása.

6. szám. Az esperesi jelentés a következő :

Van szerencsém tisztelettel jelenteni hogy a törvényszerü egyházlátogatást 10 egyházban magam végeztem, a többiekben pedig Csécsi Imre, Fogarassy Bálint, Bottyán Pál tanácsbirók, továbbá Szabó József és Ardai Aladár lelkészek végezték megbizásom és felkérésem folytán.

Vasárnap délelőtt minden egyházban egyházi beszédet tartanak, délután a nagyobb egyházakban káté vagy biblia magyarázatot, a kisebbekben néhol csak imádságot mondanak.

Hétköznapokon reggel minden egyházban harangoznak s a nagyobbakban istenitiszteletet tartanak. A téli hónapokban a legtöbb egyházban a hétnek valamelyik meghatározott napján biblia magyarázat van s erre a hivek elég nagy számmal el szoktak menni.

Most is szükségesnek látom a lelkészeket felhivni arra, hogy a presbiterek által az egyháztagokat az istenitiszteletek látogatására buzditsák s adják tudtokra, hogy nekiek e tekintetben is előljárni kötelességük, mivel az üres templomok mellett jórészben hasztalan a lelkészek munkája s nem képesek az egyház ügyei iránt érdeklődést, áldozatkészséget kelteni.

Az egyházi szertartásokat a keresztelésnél és temetésnél mindössze 12 esetben mellőzték, de sajnálatraméltó, hogy a házasságkötéseknél sokan nem veszik igénybe az egyházi áldást, kivált az idősebb pároknál. Az 1923 évben egyházmegyénk területén 339 házasság köttetett, ebből egyházi szertartással megesküdött 255 pár, nem esküdött 84 pár. Aránylag legtöbb az egyházi szertartást mellőzők száma Erdőgyarakon, hol 16 pár közül 9, Köröstárkányban,

hol 15 pár közül 7, Mezőbajon, hol 12 pár közül 10, Nagyzerénden, hol 14 pár közül 11 nem esküdött meg. Az egyházlátogató küldöttségek nyáron, tehát a legnagyobb munkaidőben tartják a vizsgálatot, amikor a presbiterek kevés számmal szoktak megjelenni és igy a küldöttségnek nincs módjában odahatni, hogy őket felvilágositsák, buzditsák s ez által a lelkészek munkáját előmozditsák, azonban megjegyzem, hogy a mult évben némi javulás történt s remélhető, hogy ez a folyó évben fokozódni fog.

A presbitériumok minden egyházban törvényszerüen vannak szervezve s eljárásuk ellen panasz nem emeltetett.

Az anyakönyvek, gyülési jegyzőkönyvek rendesen vezettetnek, az alapok fedezetei megvannak, az egyházak eddigi birtokai, az egyházak nevére vannak telekkönyvezve. Az agrárreform még most sincs végrehajtva és igy azon földbirtokok, melyeket nehány egyház nyert, még most sincsenek telekkönyvezve. Ezzel kapcsolatosan jelentem, hogy Erdőgyarakon a lelkész földjéből 3 hold 781 □ ölet, kertjéből 912 □ ölet, az egyház földjéből 1148 □ ölet jegyeztek elő házhelyeknek kisajátitásra. A presbitérium ezen eljárás ellen fellebbezést adott be s mint sérelmet jelentette be egyházi főhatóságunkhoz.

Sajnálattal jelentem, hogy a kormány által oly sokszor kilátásba helyezett vallásügyi törvény még most sincs az országgyülés elé terjesztve, emiatt nincs egyházkerületünk most sem elismerve, melynek folytán egyházunk ügyei minden téren rövidséget szenvednek. Különösen áll ez az iskolákra, melyeknek fentartásáért igen nagy áldozatokat hoz legtöbb egyházunk, de folytonosan ujabb és ujabb követeléseket támaszt velünk szemben a tanügyi főhatóság anélkül, hogy a legkisebb segélyben részesitene. Most kellett a tanitóknak vizsgát tenni, melynek eredményét biztosan még nem tudjuk, de valószinünek tartom, hogy a legtöbben ujabb vizsgára kötelezteltek, melyre egy év mulva kell előállaniok s akik akkor elbuknak, a tanitástól eltiltatnak.

A tanitás eredményét kedvezőtlenül befolyásolta egyfelől a tetemes mulasztás, Agyán, Bélzerénden, Erdőhegyen, Köröstárkányban, Mezőbajon az I-ső II-ik osztályu iskolában, másfelől azon körülmény, hogy a 3-ik osztálytól felfelé 4 tantárgyat román nyelven kell tanulni s igy még a jobb tanitók sem mutathatnak fel olyan eredményt, mint más években, mert a tanfelügyelő csak a román tárgyakat kérdezi s ha nincs megelégedve, megvonja az iskolától a nyilvánossági jogot, ezért kénytelenek ezzel igen sok időt eltölteni.

Kitünő tanitók: Anton Posta Sándor, Erdőgyarakon Király László, Nagyszalontán Bordás Imre, Debreczeni Istvánné, Meggyesi Gyula, Mikó Pál, Seres László, Stiglicz Sándor, Szathmáry Istvánné, Szentesy Elek, Árpádon Koós János, Tincán (Tenkén) Bátori Julia, Vadászon Nagy Sándor és Danszky Mária, Pankotán Vargáné Kósa Margit.

A hittant kiváló eredménnyel tanitották: Aradon Benedek Etelka, Patkó Imre, Belényesben Bottyán Pál, Gyantán Ardai Aladár, Nagyszalontán a polgári leányiskolában Debreczeni István lelkész, a gimnáziumban Dohi Árpád segédlelkész, Szentleánytalván Nánásy Dániel.

A tanitás eredménye igen gyenge volt Ágyán az Erdei Sándor iskolájában; tudtára adtam, hogy ha a jövő félév végén sem tanusit nagyobb szorgalmat, ellene a fegyelmi eljárást meg fogom inditani. Visszaesés van Ágyán a Szabó Dániel iskolájában is, mit nem ment ki teljesen a tetemes mulasztás sem.

Belényessonkolyoson az elmult iskolai évben nem volt vallás tanitás, mit a lelkész azzal igyekezett kimenteni, hogy az állami iskolában nem engedték volna meg neki a vallástanitást, ez azonban nem áll, mert azt mindenütt megengedik a lelkészeknek. Az igaz, hogy Balogh Zoltán lelkész sokat betegeskedett, kivált tavasz óta, augusztus hónapban pedig felment Budapestre magát gyógyittatni s én távolléte idejére Juhász András várasfenesi lelkészt biztam meg helyettesitésével. A látogató küldöttség javasolja, hogy a tanév elején, ha Balogh Zoltán lelkész meg nem gyógyul, gondoskodjék a presbitérium hitoktatásról az egyház költségére.

Épitkezésre és főkép javitásokra a mult évben jelentékeny összeget forditottak az egyházak, igy pl. hogy csak a nagyobbakat emlitsem: Ágyán 31.700, Árpádon 1.900, Belényesben 25.000, Borossebesen 8.700, Erdőgyarakon 18.400, Erdőhegyen 13.800, Feketetóton 17.000, Magyarremetén 14 000, Mezőbajon 21.700, Nagyszalontán 52.000, Nagyzerénden 23.000, Pankotán 11.600, Tincán (Tenkén) 9.000, Várasfenesen 25.000 leit. Az egész egyházmegyében épitkezésre és javitásokra kiadatott 257.680 lei.

Az egyházlátogató küldöttség megjelenése alkalmával rossz állapotban voltak a magyarremetei egyházban az iskoláknál a mellék épületek és keritések, azóta ezeknek kijavitására 3.800 lei pótkivetést tett az egyház s azt hiszem, hogy a hiányok már rendbe vannak hozva. Erdőgyarakon és Mezőbajon meghagytam a presbitériumnak, hogy a torony bádog tetejének megfestését minélelőbb eszközöltessék, nehogy a rozsda egészen tönkretegye. Örömmel jelentem, hogy a

tornyok mindkét egyházban be vannak már festve. A tincai (tenkei) presbitérium eleget tett az egyházmegyei közgyülés 7—1923 sz. a. hozott határozatának s a lelkészlakot annyira kiigazittatták, hogy a viszonyok javulásáig használhatónak mondható.

Az épületekről tett jelentésemmel kapcsolatosan felhivandóknak vélem az egyházakat arra, hogy épületeiket a valóságnak megfelelő értékben biztositsák, mert a helytelen takarékosság miatt az egyház igen nagy kárt szenvedhet, igy pl. Várasfenesen az összes épületek 4.500 leire vannak biztositva, mely összegből most egy melléképületet sem lehet csináltatni. A Foncieránál kötött szerződés az év végén lejár s az uj bevallásnál a valódi értékben biztositsák.

Kegyes adományokból, perselypénzekből a mult évben 211.660 lei folyt be egész egyházmegyénkben, ami nagy mértékben mutatja hiveink áldozatkészségét és buzgóságát

Az egyházmegye Nagyszalontán felállitott internátusa az elmult iskolai év elején megkezdte áldásos müködését, előbb 12, később 15 növendéket vett fel teljes ellátásra s internátusunk jó hirét bizonyitja az, hogy a folyó iskolai évre ki kellett a helyiségeket bővitenünk, mivel sokan jelentkeztek s 20-nál több növendéket vettünk fel. A növendékek mind jó tanulók voltak, 18-nak volt jeles osztályzata. Az egyházak közül többen nem adtak semmit, némelyek pedig aránylag nagyon keveset. Kérem felhivni s kötelezni a presbiteriumokat, hogy az internátus javára adományokat küldjenek.

Az 1923-ik évben egyházainkban a szülöttek száma 1.255 a halottaké 939 és igy a szaporodás 316 lélek.

A kultur adóra nézve multkori gyülésünk óta semmi haladás nem történt. Azon egyházak, melyek eddig megtagadták annak fizetését, most sem akarják azt teljesiteni, hiába hivta fel a közgyülés erre őket, hiába irtam körlevelemben, hogy erre az egyházkerület kényszeriteni fogja őket s mivel sok egyház már fizetett, a tartozással hátralékban levőknek sem engedik el. Megemlitem, hogy a kulturadó bizottság elnökétől egyházmegyénk 6 tanitója részére két izben kaptam összesen 4.600 lei segélyt, melyet én az illetőkhöz eljuttattam.

Örömmel jelentem, hogy a borosjenői ujonnan alakult fiók egyházban folyó évi junius 16-án az aradi lelkészi kör értekezletével kapcsolatosan lélekemelő vallásos ünnepélyt tartottunk, melyen az egyházmegye nevében én is résztvettem 8 lelkésztársammal együtt. Az imaházul szolgáló tágas terem megtelt buzgó, áhitatos hivekkel, kiknek arcán látható volt a boldogság, hogy oly számos évtizedek letünése után végre saját helyiségükben saját nyelvükön és szertar-

tásuk szerint dicsérhetik az Istent, kinek nevére térjen dicséret, dicsőség és hálaadás, hogy ujra életre keltette ezt a gyülekezetet, melynek tagjai oly régen vágyakoznak kegyes szine elé, hogy szivök teljességéből szálljon fel ajkaikról az ének: „Te benned biztunk eleitől fogva", „Mert Te megmaradsz minden időben."

Kiváló tiszteletem nyilvánitása mellett vagyok

Nagyszalonta, 1924 szept. 13.

Böszörményi Lajos
esperes.

Egyházmegyénk közgyülése esperes jelentését a törvényszerü egyházlátogatásról általában tudomásul veszi s jóváhagyásával ellátja.

Az egyes ügyeket illetőleg a következőket határozza:

Megnyugvására szolgál, hogy gyülekezeteinkben az istenitiszteletek fennakadás nélkül megtarthatók voltak. Felhivja azonban azon lelkészeket, kik vasárnapokon délután csak imádságot mondanak, hogy ezen kivül még káté vagy bibliamagyarázatot is tartsanak, ha felnőttek nem jelentkeznek, gyüjtsék össze az iskolás gyermekeket s tartsanak gyermekistenitiszteletet, vasárnapi iskolát. Bizonyára elmennek majd a szülők is, ha tapasztalják, hogy a templomozás egy vasárnap délután sem marad el és hogy a lelkipásztor, ha nagyok nincsenek, a kicsinyeknek is kész hirdetni Isten igéjét mind alkalmas, mind alkalmatlan időben.

Törekedjék a lelkész munkatársaiul megnyerni a tanitókat és presbitereket is. Gyüléseken és lelkipásztori látogatások alkalmával világositsa fel ezeket, hogy a presbitereknek nemcsak az anyagi ügyek intézéseben, hanem a vallásosság ápolásában és ébrentartásában is kötelességük a lelkész segitségére sietni, egyházi adójuk lerovásával és a presbiteri gyüléseken való megjelenésükkel még nem tesznek eleget presbiteri tisztüknek, hanem otthon és a társaságban példás életükkel, a templomban az istenitisztelet buzgó gyakorlásával elől kell járniok, igaz keresztyén élet folytatására, református anyaszentegyházunk iránti hüségre, templomaink látogatására övéiket hozzászoktatni, másokat erre buzditani szent kötelességük, a gyermekek magaviseletét nemcsak otthon, hanem az utczán is folytonosan figyelemmel kisérjék s ne hagyják szó nélkül, ha akár felnőtt, akár gyermek ajkáról káromló szavakat hallanak, de ők maguk se vegyék fel hiába az Isten szent nevét, ugy fényljék világosságuk az emberek előtt, hogy lássák jó cselekedeteiket és dicsőitsék a mennyei Atyát.

Egyházaink némelyikében fogyatékos vallásosságra mutat azon körülmény, hogy a házasságra lépők többsége csak polgári házasságot köt, de az egyházi áldást igénybe nem veszi, a házassági esküt le nem teszi. Közgyülésünk nem szünik meg ezuttal sem figyelmeztetni az erdőgyaraki, mezőbajji és nagyzeréndi egyház előljáróit, hogy keressenek módot és alkalmat a házasulandókkal a találkozásra s világositsák fel őket arról, hogy ha életük egyik legfontosabb lépésénél református egyházunk szertartásával élni nem akarnak s egymásnak Isten előtt a templomban hüséget nem esküsznek, kárt okoznak maguknak, mert hiszen ez az egyházi ünnepély épen arra szolgál, hogy családi életöket lelki kötelékkel szilárdabbá s annak boldogságát minél teljesebbé tegye.

Felhivja a presbiteriumokat, főképen pedig azok elnökségét, hogy az agrárreform végrehajtását élénk figyelemmel kisérjék és ahol hibák, sérelmek fordulnak elő, azok orvoslására minden lehetőt megtegyenek.

Nyugtalanitó esperes jelentésének az a része, mely egyházkerületünk állami elnemismeréséről szól, aggodalmat kelt különösen azon eljárás, hogy iskoláinkkal szemben, melyeknek fenntartása sulyos áldozatokat kiván egyházközségeinktől, ujabb és ujabb követeléseket támaszt a tanügyi főhatóság a nélkül, hogy költségeikhez csak kis részben is hozzájárulna az állam. Közgyülésünk kitartásra és türelemre hivja fel gyülekezeteinket s azon reményt táplálja, hogy előbb utóbb mégis csak felülkerekedik a jobb belátás s egyházaink és iskoláink csak meg fogják nyerni az állam részéről is az őket megillető támogatást.

Egyházkerületünk főtiszteletü elnökségéhez pedig azon kéréssel fordul, hogy hivja össze az egyházkerületi közgyülést s a kerület abban a körben, amelyben mozoghat, kezdje meg a müködést, hivja életre szerveit s lépjen érintkezésbe az állammal, szerezzen közvetlen tudomást azon gátló körülményekről, melyek kerületünkkel szemben az állam részéről fentállanak, az akadályokat még áldozatok árán is háritsa el, mert a mai mozdulatlanság az egész vonalon egyházi életünk elsorvadására vezet.

Sajnos tudomásul szolgál, hogy iskoláink niveauja a tetemes mulasztások és a tananyag nyelvének, beosztásának évközi megváltoztatása folytán általában alább szállott.

Törekedjenek az iskolák vezetői, főkép a tanitók, iskoláink jóhirnevét megkettőzött szorgalommal és kitartással a multban tapasztalt magas fokra emelni, hogy azok ismét jóhirnévnek örvendjenek.

A kitünő tanitók és vallásoktatók iránt elismeréssel adózik közgyülésünk, a gyenge eredménnyel müködött tanitóktól pedig elvárja, hogy a jövőben nagyobb szorgalmat fejtenek ki és helyre pótolják a mulasztásokat.

Erdei Sándor ágyai ktanitót külön is figyelmezteti, hogy ha iskolája a jövő félévben sem javul s lagalább megfelelő nem lesz, ellene a fegyelmi eljárást megindítja s ennek eszközlésére esperest már most felhatalmazza.

Szabó Dániel szintén ágyai ktanitótól megkivánja, hogy iskoláját, mely a mult évben kitünő volt, ismét az elsőkközzé emelje.

Az iskolaszékek és presbitériumok a tetemes iskolai mulasztások megszüntetésére a törvényes lépéseket minden alkalommal tegyék meg, másfelől azonban lépjenek érintkezésbe a szülőkkel is s családi körben vagy szülői értekezleteken igyekezzenek felvilágositani ezeket arról, hogy mindenkor ugyan, de különösen a mai sulyos gazdasági viszonyok között gyermekével szemben helyrehozhatatlan bünt követ el az a szüle, ki azt iskolába nem járatja s az élet küzdelmére kellő kiképzésben nem részesiti. Ha igy sem érnek czélt s a mulasztókkal szemben a községi előljáróságok sem teljesitik kötelességüket, tegyenek jelentést esperesnek, akit felkér, hogy további intézkedés végén keresse meg az illetékes polgári főhatóságokat.

A belényessonkolyosi presbiteriumot utasitja, hogy a község állami iskolájában a vallás és ének tanitást lelkész betegsége idején az egyház pénztárából fizetett hozzáértő szakemberrel láttassa el.

Az egyházi és iskolai épületek jókarban tartásáról a presbitériumok, a kurátorok kellő időben gondoskodjanak, amire anyagi felelősség mellett kötelezvék. A lejáró tüzbiztositási szerződéseket a jövő év elején föltétlenül megujitsák s az uj biztositást a való di értéknek megfelelőleg eszközöljék.

A mult évi mintegy 211.600 lei értékü különféle adományért az adakozóknak egyenként és összesen köszönetét fejezi ki egyházmegyénk közgyülése.

Örömmel veszi tudomásul az egházmegyei internátusról benyujtott esperesi jelentést s egyuttal felhivja minden egyház presbiteriumát, hogy az internátus javára természetbeli vagy pénzadományokat gyüjtsenek s e czélra a tőle telhető áldozatot kivétel nélkül minden egyháztag meghozni szoros kötelességének ismerje.

Egyházmegyénk közgyülése felhivja mindazon egyházakat, melyek a reájuk kivetett kulturadót még be nem fizették, a sok sürgetésre tegyenek eleget immár kötelezettségeiknek. Jól tudja közgyülésünk, hogy az idei terméketlen esztendő és a tulmagasra emelkedett polgári közterhek sulyos helyzet elé állitották hiveinket, mégis kénytelen szorgalmazni a kulturadó befizetését is, mivel sok éhező és ruhátlan tanitó és tanárcsalád várja ezen adósegélyből nehéz sorsa enyhülését.

Az egyházkerületi közgyüléshez pedig azon kérésel járul egyházmegyénk közgyülése, hogy ezen szokatlanul magas sok gyülekezetünkben szégyenletes állapotokat előidézett s mégis a kivánt czélhoz nem vezetett terhes külső adót vegye le egyházaink, hiveink vállairól s helyettesitse azt más jövedelmi forrásokkal. A mi a tanitói javadalmakat illeti, kötelezze el az egyes egyházakat arra, hogy a buzát, tengerit és tüzifát természetben szolgáltassák ki a tanitóknak, mint tették azt az 1908 év előtt, az egyetemes adósegély folytán eszközölt megváltás életbeléptéig s teszik már ma is több egyházközségben. A saját tanitója részére szivesebben áldoz minden egyháztag százakat is, mint külső czélokra filléreket. A mi pedig a tanárokat illeti, a multban a fő és középiskolák Maecenásai a városok s vagyonos földesurak voltak. Ha ma nincsenek vagyonos földesuraink, van még intelligens középosztályunk, vannak főképen papjaink, akik fel tudják fogni felsőbb iskoláink jelentőségét, vagy ha már e felsőbb iskolák ajtajai bezárultak, állás és kenyér nélkül maradt tanáraink nyomoruságos helyzetét. Ezek bizonyára nem fognak vonakodni a reájuk eső kulturadó megfizetésétől s ha a szükség ugy kivánja, készek lesznek erejükön felül is áldozni szenvedő osztályos társaikért. Az egyházközségekkel és presbiteriumokkal való huzavona a kulturadó ügyében már egy éve hogy tart és az eredmény az, hogy az egyházkerület pénztárába befolyt kuluradó morzsákat nyujtott ugyan, de csak az egyik középiskola tanárainak sem

fedezi a tisztességes megélhetését. Azonban igen sok gyülekezetben teremtett áldatlan állapotokat, lelkész és gyülekezet között meghasonlást, a szektákhoz való nagymérvü szitást, a szabad egyház részére kiválásra kész tábort, sőt nem egy helyen református egyházunktól való elszakadást is. A református lelkészek, ha kell, készek anyaszentegyházukért minden áldozatra, készek szenvedni is, erről a mult és jelen is tanuskodik, de az önérzetes református lelkészre nézve mindennél elviselhetetlenebb állapot az, ha gyülekezete tagjaival szemben lehetetlen helyzetbe sodródik, pedig a kulturadó további erőltetése otthon annyira gyülöltté teszi a falusi papot, hogy presbitériuma, gyülekezete tagjai vele még az érintkezést is megszüntetik.

Ha azonban a főtiszteletü egyházkerületi közgyülés mindezek daczára is a gyülekezetekre kivetett kulturadó utján kivánja előállitani az egyházkerület tanügyi szükségletét, egyfelől vegye tekintetbe gyülekezeteink vagyoni állapotát és terheit, hiveink teherbiró képességét és a kulturadót igazságos alapon, minden egyes gyülekezet anyagi erejéhez mérten vesse ki (Ardai javaslata), másfelől az ezen ügyből kifolyólag meggyötört lelkészeket mentse fel mindenféle közreműködéstől s a kivetést, valamint a beszedést is eszközöltesse ügybuzgó világi kiküldöttek által (Juhász javaslata). A lelkészek ezt a munkát népünk szenvedélyes kitörésig fokozódott lelkiállapota miatt állásuk, existenciájuk feláldozása árán sem képesek sikeresen végrahajtani.

Addig is azonban, mig a kulturadó ügye máskép rendezhető lesz, arra kéri közgyülésünk a főtiszteletü egyházkerületi közgyülést, hogy azon egyházaknál, melyek már most természetbeli szolgáltatásokból álló javadalommal teszik elviselhetővé tanitóik megélhetését s erre dijlevél szerint kötelezve vannak: ezen természetbeli szolgáltatásokat a kifizetett, tehát a mai értékben számitsa be a javadalomba s az igy elő álló mennyiséget üsse le az illető iskolafenntartó egyházra eső 20 Leies kulturadó összegéből.

Egyházmegyénk közgyülése nagy lelki örömmel veszi tudomásul, hogy a borosjenői református egyház 266 évi szünetelés után hamvaiból feltámadt, és habár mint fiókegyház is, ez év tavaszán megkezdte müködését. A folyó évi junius hó 16 án Esperes, 8 lelkész és nagy gyülekezet részvételével megtartott vallásos ünnepély sikere fényes bizony-

sága annak, hogy református vallásunk tud hitre gerjeszteteni, lángra gyujtani s a sokképen megpróbált lelkekben megnyugvást teremteni. Áldassék az Ur, hogy igéje a sirt is megrázkódtatta s életet lehelt belé. Magasztaltassék szent neve az alkalomért, melyet adott, hogy lelkipásztoraink eme végvidéken is oltárt állithattak s e körül való szolgálatukkal református hitünk szerint munkálhatták Istennek dicsőségét, az embereknek békességet és mindenféle nép között az egymáshoz való jóakaratot.

Dr. Balogh Ernő egyházgondnok és Major László presbiternek, kik az alapitás körül teljesitett buzgó és lankadást nem ismerő kitartó munkásságukkal maradandó érdemeket szereztek, őszinte elismerését és hálás köszönetét fejezi ki egyházmegyénk közgyülése.

Isten áldása legyen az uj gyülekezeten ! Vivat ! Floreat ! Crescat !

7. szám. Esperes jelentése az elintézett ügyekről a következő :

Nagytiszteletü egyházmegyei közgyülés !

Folyó évi ápril. 24-én tartott közgyülésünk óta a következő fontosabb intézkedéseket tettem, melyeknek részint tudomásulvételét, részint megerősitését kérem.

1. Az egyházmegyei közgyülés 1924 számu felhatalmazása alapján gondnok urral együttesen engedélyt adtunk a vadászi egyház presbitériumának arra, hogy üresen álló iskola épületének anyagait eladhassa, miután beigazolták, hogy az épület a község tulajdonát képező telken áll.

2. A belényesujlaki presbiterium választása és beterjesztett oklevele alapján Kajdi Lajost a kántortanitóságban ideiglenesen megerősitettem.

3. Megerősitettem a magyarremetei presbitérium és egyház községi közgyülés egyhangulag és a törvénynek megfelelő módon az iskolai épületek javitására szükség pótadókivetése tárgyában hozott határozatait.

4. Megerősitettem a borosjenői presbitérium által az imaterem haszonbérletére kötött, 2 példányban szabályszerüen kiállitott szerződést (a haszonbér évenkint 5000 Lei)

5. A tincai (tenkei presbitérium választása és beterjesztet okmányai alapján Tébi Béla okleveles tanitót a tincai (tenkei) kántortanitóságban ideiglenesen megerősitettem.

6. Megerősitettem a gyoroki presbitérium 29—1924 szám alatt hozott azon határozatát, mely szerint az egyház 10 hold földjét

20.000 lei évenkénti haszonbéréért Kaufman Bélának adja ki, mint legelőnyösebb ajánlatot tevőnek. Kikötötte azonban, hogy ha az egyház ugy kivánja, évi haszonbér gyanánt 20 mázsa elsőrangu tiszta buzát fizet.

7. Megerősitettem a nagyzeréndi presbitérium 3—1924 sz. a. hozott határozatát, mely szerint Hevesi Józsefné tanitónőnek orvosi bizonnyitvánnyal igazolt betegsége miatt egy évi szabadságot engednek.

8. Megerősitettem a nagyzeréndi presbitérium 45—1924 szám alatt hozott azon határozatát, mely szerint a katonai szolgálatot teljesitő Csősz Ferencz kántortanitó helyére Molnár Ferencz okleveles tanitót egy évre teljes fizetéssel alkalmazzák.

9. A nagyzaréndi presbitériem 49—1924 sz. a. elhatározza, hogy a Hevesi Józsefné szabadságoltatása folytán ideiglenesen üresedésbe jött 3-ik tanitói állást nem tölti be, mivel a növendékek száma a két első és második osztályu iskolában nagyon kevés, elannyira hogy a 60-at nem haladják meg, annyi növendéket pedig egy tanitó könnyen tanithat. Figyelmeztettem a presbitériumot arra, hogy tanfelügyelőség az üresen maradó tantermet állami iskola céljára elfoglalhatja s akkor nagyon nehéz, vagy talán lehetetlen lesz visszavenni. Ez okból a határozatot nem erősitem meg addig, mig a tanterem el nem foglalásáról a tanfelügyelőségtől nyilatkozatot nem nyernek.

10. Az erdőgyaraki presbitérium választása és beterjesztett okmányai alapján Csősz Lajost a soros kántortanitóságban megerősitettem s mivel az ének tanitói vizsgát a nagyváradi református tanitóképző intézet vizsgáló bizottsága előtt letette; az énektanitásra is felhatalmaztam.

Kiváló tiszteletem nyilvánitása mellett vagyok

Nagyszalontán, 1924. szeptember 13.

Böszörményi Lajos
esperes.

Egyházmegyénk közgyülése Esperes jelentését az elnöki uton elintézett ügyekről általában tudomásul veszi, intézkedéseit jóváhagyja és megerősiti ugy, amint következnek:

Ad 1. A vadászi egyháznak adott azon engedélyt, hogy üresen álló iskolai épületének anyagját eladhassa, miután beigazolta, hogy az épület a község tulajdonát képező telken áll.

Ad 2, 5, 10. A presbiterium választása és a beterjesztett oklevél alapján Kajdy Lajost a belényes-ujlaki, Tébi Bélát,

a tenkei és Csősz Lajost az erdőgyaraki kántortanitóságban végleg megerősiti és a hivatali eskü letételére kötelezi, ha azt még le nem tette volna.

Téby Béla tanitót előbbi állásáról, a szintei református tanitói állásáról, hivatalosan is lemondottnak jelenti ki, miután a tincai (tenkei) tanitóságot elfogadta.

Ad 8. Jóváhagyja a Molnár Ferencz nagyzeréndi helyettes tanitó egy évi alkalmazásra adott engedélyt és Csősz Ferencz szabadságolt kántortanitó részére az 1924/25. évre 2761 Lei fizetés megadását.

Ad 3. A magyarremetei egyháznak az iskolai épület kijavitása végett szükséges pótadó kivetésére törvényesen hozott határozata,

Ad 4. A borosjenői imaterem haszonbérletére vonatkozólag kötött szabályszerü szerződés,

Ad 6. A gyoroki presbiterium 29—1924. sz. a. az egyház 10 hold földjének 20.000 Leiért vagy 20 métermázsa első osztályu buzáért eszközölt évenkénti haszonbérbeadására vonatkozó határozata megerősitését.

Ad 7. Hevesi Józsefné nagyzeréndi tanitónő egy évi szabadságára vonatkozó engedélyt,

Ad 9. Nem hagyja jóvá a nagyzeréndi presbitérium 49—1924. sz. azon határozatát, mellyel a 3-ik tanitói állás be nem töltését mondotta ki, mert az az iskola, hova a presbiterium a II-ik osztályu tankötelesek utalja, nem református hitfelekezetünkhöz tartozó iskola. Ugyanazért felhivja a presbiteriumot, hogy a szabadságolt Hevesi Józsefné tanitónő állását helyettessel azonnal töltse be s a II. és III. osztályos gyermekeket ezen helyettessel tanitassa, mivel a felsőbb osztályok ugyis eléggé népesek. Igy rendelkezni már azért is kellett, mert bizonyos, hogy az állam a nagyzeréndi egyháztól bérelt megnemfelelő és szük tantermét ezen megfelelő tágas tanteremmel fogná felcserélni.

8. szám. *a.*) Számvevőszék jelenti, hogy a borossebesi egyház presbiteriuma lelkésze utján küldött igazoló jelentésében eleget tett tavaszi közgyülésünk meghagyásának ugy a „Patkó“ alapra mint a Kilik Józsefné féle tengeritartozás kiegyenlitésére vonatkozólag. A „Patkó“ alap nem szünt meg, a mult évben, mivel be lett fizetve, a gondnok bevette és az év elején takarékpénztárba helyezte. Kilik Józsefnével pedig a tengeritartozást értéken alul is ki kellett egyenliteni, mivel férje Amerikában él és ő maga is oda ké-

szül. Kiegyezés nélkül az 1000 Lei is odaveszet volna. Számvevőszék az igazoló jelentést tudomásul vételre ajánlja.

Tudomásul szolgál.

b.) Számvevőszék jelenti, hogy a magyarremetei egyház presbitériuma szintén eleget tett egyh. m. közgyülésünk meghagyásának a számvevőszék által megállapitott összes mulasztások pótlására vonatkozólag, Lelkésze által küldött igazoló jelentésében jelenti, hogy 1.) a jövőben az ellennyugtákat mindig a befizető irja alá, 2.) A közpénztár a szegényalaptól kölcsönvett 645 Lei 15%-os kamatját még az 1924 évben be fogja fizetni, ha lehet, a kölcsöntőkével együtt, 3.) A „templompadozati" és „hadiárva" alapokat a gondnok kamatoztatni fogja. Az urasztalának kenyérrel és borral való ellátásáról adományok utján a hivek gondoskodnak. 5.) A magtártőkéből elköltött 796 Leit az 1924 év őszén gabonával fogják helyre pótolni gyüjtés utján. 6.) A hivek buzgósága megrovást nem érdemel, mert a magyarremetei egyház ugy buzgóság, mint áldozatkészség tekintetében 30 év óta előljárt a nagyszalontai egyházmegyében. Számvevőszékünk a magyarremetei egyház igazoló jelentését tudomásul vételre ajánlja.

Tudomásul szolgál.

c.) Számvevőszékünk megvizsgálta, rendbenlévőnek találta és jóváhagyásra ajánlja a feketetóti egyház termény és a kisnyégerfalvai egyház közpénztári és alapitványi számadását.

Egyházmegyei közgyülésünk e 2 egyház rendben talált számadását a szokott óvások fenttartása mellett jóváhagyja s a kurátorok részére a felmentvényt megadja.

d.) Számvevőszékünk megvizsgálta, rendbentalálta és jóváhagyásra ajánlja a vadászi egyház közpénztári, alapitványi és terménynyszámadását azzal, hogy mivel a gondnoki napló 4-ik oldalán a kiadások összeadása téves: nem 82'63 L. hanem 122'63 L. a közpénztári maradvány.

Egyházmegyei Közgyülésünk a vadászi egyház fenti javitással rendbentalált számadását a szokott óvások mellett jóváhagyja s a gondnok részére a felmentvényt azzal adja meg, hogy a terhére talált 40 Lei különbözetet a közpénztárnál megtériteni tartozik.

e.) Számvevőszékünk jelenti, hogy a belényessonkolyosi és körösjánosfalvai egyházak lelkész betegsége miatt nem terjesztették be számadásaikat. Felügyelő lelkésznek még nem volt ideje és alkalma a számadási okmányok összegyüjtésére. Javasolja, hogy közgyülésünk a mulasztást vegye igazoltnak, s fenti egyházaknak

az 1922 és 1923 évi számadások elkészitésére és beküldésére november hó 1-ig tüzzön ujabb terminust. Tekintettel, hogy kisebb számadásokról van szó, javasolja, hogy a közgyülés adjon felhatalmazást arra, hogy a beterjesztetett, számadásokat átvizsgálás és rendbeatalálás után esperes, számvevőszéki elnök és egy számvevőszéki tag hagyhassa jóvá, azonban ennek megtörténtéről a tavaszi közgyülésen a számvevőszék tegyen jelentést.

Egyházmegyei közgyülésünk a belényessonkolyosi és körösjánosfalvai egyházak mulasztását számvevőszék javaslatára igazoltnak veszi. Nevezett egyházaknak a számadások felterjesztésére utolsó terminusul november 1-ét tüzi ki. Lelkésznek ez ideig elegendő ideje és alkalma lesz a számadási okmányok összegyüjtésére s a számadások pontos elkészitésére. Tekintettel, hogy kisebb számadásokról van szó, telhatalmazást ad arra, hogy a beterjesztett számadásokat átvizsgálás és rendbentalálás után esperes, számvevőszéki elnök és egy számvevöszéki tag jóváhagyja A számvevőszék ennek megtörténtéről a tavaszi közgyülésen jelentést tenni tartozik.

f.) Számvevőszékünk a nagyszalontai egyházmegye internátusának Rácz Gyula pénztáros által készitett. megvizsgált és rendbentalált következő számadását az egy. m. közgyülésnek jóváhagyásra ajánlja.

Jelentés.

A Nagyszalontai ref. e. m Internátusának 1923/24 iskolai évre vonatkozó pénztári számadásáról.

Van szerencsém tisztelettel jelenteni, hogy a Nagyszalontai ref. e. m. Internátusának az 1923 24 iskolai évről lezárt számadása kielégitő eredményt mutat, amennyiben abból megállapitható, hogy dacára annak, hogy beszolgáltatott, teljes egészében felhasznált természetbeni járulékon felül egy tanuló havi ellátása 511 L. 30 b. készpénzbe került az Internátusnak, melyből csak 450 L. lett az egészdijjasok által megtéritve, még is a különbözet nem csak bőségesen fedezve lett, mert az e cimen felmerült 66.469 L. 15 b. szükséglet is 71.339 L. e célra befolyt fedezetből nyert kiegyenlitést de még a 33.393 L. 50 b. összegbe került felszerelés kifizetésére meglevő e célra gyüjtött tőkéből csak 6.000 Lei összeget kellett felhasználni.

Ezen kivül be lett szerezve a jövő évi tüzifaszükséglet is, ugy hogy 228 métermázsa tüzifa készlet áll az ujesztendőre rendelkezésre.

Örömmel jelentem, hogy az év folyamán az internátusi alapitványok egy uj 10.000 Lei össegü alapitvánnyal szaporodtak, mely a nagyszalontai ref. egyház kezelésébe lett áttéve adományozók akarata szerint.

Mellékelten beterjesztem az 1923/24. iskolai évnek a számadását, mely szerint

összes bevétel volt:	123.603 L. 80 b.
„ kiadás pedig:	123.155 L. 90 b.
készpénz maradvány	447 L. 90 b.

Az év végéig be nem szolgáltatott ellátási dij és élelmiszer 900 Lei készpénz és $1^1/_2$ kgr. zsir, melylyel szemben az internátus kifizetetlen bolti és egyébb tartozása 1.900 Lei volt.

Az internátus vagyon állása az év végén a következő:

1. Néh. id. Kálmándy Mihály féle alapitvány állaga 65.069 L. 40 b.
2. Néh. id. Pápay Ferencz örök. „ „ 10.111 L. —
3. Az egyházmegyei 100 éves jubileumi alap . . 40.543 L. 15 b.
4. Böszörményi Lajos jubileumi alap . . . . 3.892 L 80 b.
5. gróf Tisza Kálmán alapitv. melynek évi kamatja 6.000 L. —
6. Dr. Miskolczy Jenő „ „ „ „ 1.800 L. —
7. Szabó Zoltán „ „ „ „ 1.000 L. —
8. Veress Károly féle internátusi ház Nagyszalontán az Aradi uton.

Vegül van szerencsém beterjeszteni az 1924/25. iskolai évre terjedő költség előirányzatot, a melynek

összes bevétele:	149.800 Lei
„ kiadása:	146.000 Lei
Remélhető maradványa:	3 800 Lei

Ezen költségvetés szerint 20 tanuló ellátására előirányzott összegből, a természetben (liszt és zsirban) beszolgáltatandó járulékokon felül készpénzben egy tanuló egy havi ellátása 712 L. 50 b. összegbe kerül, mindenek daczára bátor vagyok csak 600 Lei készpénz fizetést proponálni, mert a költségvetés is ezen összeg alapján lett felállitva, mely szerint a szükséges fedezet a tüzifakészlet, tőkekamat és alapitványkamatokból bőségesen biztositva van.

Nagyszalontán 1924. julius hó 15.

Rácz Gyula
pénztáros.

Egyházmegyei közgyülésünk az internátus megvizsgált és rendbentalált számadását a szokott óvások fenttartása mellett jóváhagyja s a pénztáros részére a felmentést megadja. Az internátus pénztárosának felolvasott részletes jelentését

az 1923/24-ik iskolai évről és az 1924/25 iskolai évre vonatkozó költségelőirányzatát megelégedéssel tudomásul veszi.

g.) Számvevőszéki előadó megbizásból bejelenti, hogy Rácz Gyula internátusi pénztárosi tisztségéről nagymérvü elfoglaltsága miatt lemond, az internátusi bizottságban azonban közkivánatra bentmarad. Kéri az egyh. megyei közgyülést fogadja el lemondását s intézkedjék a pénztárosi állás betöltéséről. Számvevőszék az internátus megüresedő pénztárosi állására Boncos László számvevőszéki tagot ajánlja.

Egyházmegyei közgyülésünk Rácz Gyula internátusi pénztáros lemondását bejelentett indokára s egészségügyi állapotára tekintettel elfogadja s megüresedett helyére számvevőszék javaslatára Boncos László számvevőszéki tagot egyhangulag megválasztja.

9. szám. Olvastatott az egyházmegyei lelkészi értekezlet köv. jegyzőkönyve :

Jegyzőkönyv

felvettük Tinca (Tenkén) 1924 szept. 23-án a nagyszalontai református egyházmegye lelkészi értekezletén.

1.) Az aradi lelkészi kör csak előszóval jelenti be, hogy két igen szépen sikerült vallásos tárgyu hiterősitő összejövetelt tartott. Az egyiket Pankotán román husvét másodnapján, a másikat Borosjenőn román pünkösd másodnapján. Ez utóbbi helyen az ottani filiálé megalakulását tette ünnepélyes actussá.

Lelkészegyesületünk örömmel veszi tudomásul az aradi kör sikeres ténykedését. Igazi lelki örömmel üdvözli a halottaiból feltámadott Borosjenői gyülekezetet, amiről majd az egyházmegye közgyülése fog méltóbban megemlékezni. Azonban felhivja az aradi kört, hogy mindennemü ténykedéséről okvetlenül küldjön be félévenként jelentést, hogy müködését ellenőrizni lehessen állandóan.

2.) A belényesi lelkészi kör 1924 év szept. 18-án tartott ülést, ahol a következő actuális dolgok kerültek vita alá :

a.) A stóla mai megállapitása alacsony, buzavalutában való megállapitással kiván a kör segiteni rajta.

b.) Felkéri a kör az egyházmegyei lelkészi értekezletet, hogy lelkészeket kisebbitő cikkek megjelenését a hivatalos lapban tőle telhetőleg akadályozza meg.

c.) Irjon fel a lelkészi értekezlet a kerület vezetőségéhez, hogy a katonai lelkészi szolgálatokat precizirozza ; legyen az ilyen lelkészeknek mire hivatkozniok a világi és katonai hatóságokkal szemben.

d.) Az egyház fegyelmi szabályzat tervezetére nézve azt javasolja, hogy mielőtt az az egyházmegyei közgyülés elé kerülne, megfontolás végett adassék az ki az egyes lelkészi köröknek.

e.) A lelkészi congruából a kerület által viszatartott 10%-os nyugdij levonásokra nézve azt javasolja, hogy az egyházmegyénket illető rész kéressék ki és kebli célra forditassék.

f.) A tanitók román nyelvü tanfolyamán és az utána megtartott vizsgálaton megjelent tanitók költségeinek megállapitását kéri az értekézlettől.

Értekezletünk a belényesi kör előterjesztéseire a következő végzéseket hozza :

a.) A stóla ügyet teljesen leveszi napirendről.

b.) A lelkészeket kisebbitő cikkekre nézve a hivatalos lap szerkesztőségének azon nyilatkozata után, hogy ilynemü cikk mostanában nem jelent meg a lapban, szintén nincsen határozni valója.

c.) A katonai és katonai kórházi lelkészek szolgálatára vonatkozólag azt határozza, megkéri az egyházmegye közgyülését, irjon fel a kerületre ezek szolgálatának precizirozása végett, mert ma a különféle hatóságok önkénykedésével szemben nincs semmiféle támasza.

d.) Az egyházfegyelem tervezetének közgyülési letárgyalása oly égetően sürgős, hogy az a mostani közgyülésen föltétlenül letárgyalandó, ezért nem adható az ki előzetes köri letárgyalás céljából ; azért sem, mert felesleges, hiszen itt most az tárgyalás alá kerül és mindenki megteheti észrevételét arra.

e.) A lelkészi fizetéskiegészitésből levont 10% nyugdij járuléknak egyházmegyénket illető része kiadásáról az értekezlet azt határozza, hogy nem kivánja annak a kiadását, hanem azt kivánja, hogy tartson mielőbb gyülést a kerület és ott állitson fel haladéktélanul lelkészi nyugdij és özvegyárva gyámintézetet, felhasználva arra ezen 10%-os levonásokat.

f.) A tanitók románnyelvü tanfolyamán és utána tartott vizsgálaton részt vett tanitók költségeit illetőleg értekezletünk azt a javaslatot teszi a közgyülésnek, hogy téritse meg az iskolafentartó egyház a vizsgán megjelent tanitóknak az utiköltséget és egy napi napidiját. A tanfolyam nem volt kötelező a tanitóknak, az azon való megjelenés költségei a tanitót illetik.

3.) Kassay Béla azt a javaslatot terjeszti az értekezlet elé, hogy a közgyülés utján irjon fel értekezletünk a kerülethez a végett, hogy mielébb tartson közgyülést és ott tárgyalja le a kerületi özvegy és árva gyámintézet megalakitását és a mai segélyek felemelését.

4.) A nagyszalontai kör egyetlen, de rendkivül életbe vágó ügyet terjeszt az értekezlet elé, az egyházfegyelem tervezetét, amelyet Debreczeni István terjeszt be, mint az egyházmegye megbizásából általa, Kassay Béla és Ardai Aladár által készittetett.

A minden izében komoly és lelkiismeretes munkával össze állitott fegyelmi szabályzatot némi módositással az értekezletünk elfogadja és az egyházmegyei közgyülés elé terjeszteni határozza, azzal, hogy elfogadás esetén már 1925 évjanuár 1-én életbe lép addig is, amig a kerület megalkotja a kerületi egyházfegyelmi szabályzatot.

5.) Tárgyalta lelkészi értekezletünk a kulturadó ügyét és abban állapodott meg, hogy.

felkéri az egyházmegyei közgyülést, vegye le a lelkészek vállairól ezt az odiósus terhet. Bizza a kerület vezetősége világiakra.

6.) Az erdélyi egyházkerület vezetősége által beszüntetett lelkészegyesületet a mi kerületünk fentartotta, értekezletünk egyhangulag ethatározza, hogy

a lelkészegyesületbe belép testületileg, kötelező erejüleg minden lelkészre nézve, mert azt igen szükségesnek tartja.

7.) Értekezletünk kimondja, hogy

az egyházmegyei pénztáros a lelkészi kongréákból az egyházak tartozásait félévenként vonja le, ne egyszerre.

8.) Több tárgy nem lévén, elnök a gyülést bezárja.

K. m. f.

Böszörményi Lajos
elnök

Bokor Sándor
jegyző

Egyházmegyénk közgyülése a 2 c., e., f., 3, 5 sz. alatti javaslatokat elfogadván azok értelmében határoz; a 4 sz. alatti javaslatra kimondja, hogy az e. m. belmissiói bizottsága által készitett s az e. m. lelkészi értekezlet által elfogadott fegyelmi szabályzat tervezet sokszorosittatván osztassék ki az e. m. világi tagjai között s midőn ekként az e. m. minden alkotó tagja előtt ismeretes lesz : a jövő évi tavaszi gyülés elé terjesztessék tárgyalás és elfogadás végett.

10. szám. Az internátusi bizottság nevében Debreczeni István jelenti, hogy a f. iskolai évre összesen 24 növendék folyamodott felvételért, akiket a bizottság fel is vett. E miatt azonban az internátust kikellett egy teremmel és a szükséges felszerelésekkel bővíteni, ami bizonyos mértékü átalakitást is szükségessé tett ugy, hogy körülbelül 15.000 lei beruházást kellett eszközölni. Ebben az évben lesz 1 ingyenes hely, a nagyszalontai egyház Böszörményi Lajos jubileumi alap fedezésével, 3 féldijas hely a gróf Tisza Kálmán (2.) s a Dr. Miskolczy Jenő és Szabó Tagányi alapból, 1 harmad kedvezményes hely az id. Pápay Ferencz alapitványból és 1 negyed kedvezményes, melyet a remélhető adományok fedeznek. Ezen kivül gróf Tisza Kálmán ur elvállalta Kovács Zsigmond kisnyégerfalvai lelkésztanitó fia féldijának a fedezését. Sajnos azonban még igy sem tud internátusunk olyan segélyt adni, hogy szegény szülők gyermekei kellő számmal tanulhatnának. Több kedvezményes helyre volna szükség, amit igazol az is, hogy a felvett tanulók közül kettő nem költözött be, mert kedvezményt nem kaphatott és az egész dijat nem tudja megfizetni. Az egész dij is igen mérsékelt: havi 600 lei, 15 kgr. liszt és 1 kgr. zsir. A bizottság azzal a kéréssel fordul az egyh. m. közgyüléshez, hogy nyomatékosan hivja fel az egyházakat s azok vezetőit, a lelkészeket és tanitókat, hogy a hivek körében egyre jobban ismertessék meg az intézet nemes célját, buzditsák őket adományaikkal való támogatásra és minden egyház küldje be ez évben is adományát. Megemliti végül, hogy gróf Tisza Kálmán és Dr. Sarkady Dániel tanácsbiró 1-1 malacot ajánlott fel erre az évre, a mult évben pedig Dr. Miskolczy Jenő tanácsbiró adott 2 malacot.

Tunyoghy Lajos tincai (tenkei) főgondnok felhivja az internátusi bizottság és egyházmegye figyelmét, hogy mielőbb igyekezzék legalább egy nevelői állást szervezni a növendékek tanulmányi előmenetelének biztositása végett.

Az egyházmegyei közgyülés örümmel értesül a még egy éves intézmény biztató fejlődéséről. A szükségessé vált, kibővitést helyesli, a beruházásoknak az alapból való fedezéséhez hozzájárul. Ugy a mult évi, mint a már most bejelentett adományokért elismerését és köszönetét fejezi ki. Erről a helyről is felhivja a gyülekezeteket és különösen azok vezetőit, hogy mindent tegyenek meg, hogy a hivek minél fokozottabb anyagi támogatásban részesitsék internátusunkat és ezáltal minél több szegény tehetséges gyermek kiképeztetését elősegiteni igyekezzenek.

Tunyoghy Lajos inditványát helyesnek találja és mihelyt módjában lessz: megvalósitja.

11 szám. Dr. Hadházy Kálmán világi főjegyző előterjeszti a nagyváradi református tanitóképző intézet és polgári leányiskola igazgató tanácsának 1924 Augusztus 7-ik napján tartott ülése jegyzőkönyvéből készült s mellékelt 5. számu kivonatot, mely szerint az 1923—24-ik tanév internátusi zárszámadása 1395 lei 47 bani hiánnyal zárult, de a melynek megtérülése több növendék természetbeni tartozásának befolyása folytán bizton remélhető.

Egyházmegyénk közgyülése az előterjesztett zárszámadást helyeslőleg tudomásul veszi.

12 ssám. A pankotai ref. egyház lelkésze beterjeszti a pankotai kántortanitói állásra vonatkozó kántortanitói dijlevelet. Kéri a dijlevél megerősitését.

Egyházmegyénk közgyülése a pankotai ref. presbyterium szabályszerü határozatával megállapitott kántortanitó dijlevelet — amely szerint a kántortanitó javadalma 12720 Leibe van értékelve — egyhangulag elfogadja és megerősiti.

13 szám. A gyantai ref. egyház lelkésze beterjeszti a gyantai vallástanitó kántori állásra vonatkozó dijlevelet, kéri a dijlevél megerősitését.

Egyházmegyénk közgyülése a gyantai ref. presbyterium és egyházközségi közgyülés szabályszerü egybehangzó határozatával megállapitott önálló vallástanitó kántori dijlevelet, amely szerint az önálló vallástanitó kántor javadalma 30.000 Leiben van értékelve, egyhangulag elfogadja és megerősiti.

14 szám. A kisházai leányegyház előljárói azzal a kéréssel fordulnak az egyházmegyei közgyüléshez, hogy mentse fel őket az egyh. kerületi és megyei közigazgatási adó alól.

Egyházmegyei közgyülésünk a kérelmet nem teljesiti, mert ilyen felmentést senkinek sem adhat, mert a kisházai leányegyháznak a mult évben segélyt is adott és mert pénztármaradványából ez ugy is fedezhető. Felhivja azért kurátort, hogy a hátralékos közigazgatási járulékot mielőbb fizesse be az egyházmegye pénztárába, illetve a felügyelő lelkésznek.

15 szám. A talpasi hivek azzal a kéréssel fordulnak az egyházmegyei közgyüléshez, hogy lelkigondozás végett csatolja át őket a 14 km. távolságban levő vadászi egyháztól a 3 km.-re levő feketetóti egyházhoz.

Egyházmegyei közgyülésünk a kérelmet teljesiti.

16. szám. Ezen jegyzőkönyv hitelesitésével egyházmegyénk közgyülése esperes elnöklésével a Nagyszalontán lakó tanácsbirókat és jegyzőket bizza meg.

Miután ezzel a tárgyalásra kitüzött összes ügyek elintézést nyertek, Böszörményi Lajos esperes a nagyszalontai református egyházmegye 1924 évi szeptember hó 24 napján Tincán (Tenkén) megtartott harmadik vándorgyülését feloszlatta.

Az 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 számokat jegyzette Fogarassy Bálint lelkészi főjegyző.

A 10, 15, 16 számokat jegyzette Debreczeni István lelkészi aljegyző.

A 11 számot jegyzette Dr. Hadházy Kálmán világi főjegyző.

A 13 számot jegyzette Rovács István lelkészi aljegyző.

A 8 számot jegyzette Arday Aladár számvevőszéki előadó.

A 9 számot jegyzette Bokor Sándor lelkészegyesületi jegyző.

Hitelesitettük Nagyszalontán, 1924 évi október hó 28-án.

Böszörményi Lajos
esperes

Sarkady Dániel
tanácsbiró

Dr. Hadházy Kálmán
tanácsbiró

Debreczeni István
jegyző

Rovács István
jegyző

Tárgysorozat.

1. Esperes imája s a gyülés megnyitása.
2. Az egyházak képviselőinek igazolása.
3. Jelentés a meg nem jelent tagokról
4. A tárgysorozat megállapitása.
5 Tanitók eskütétele.
6. Esperes jelentése az egyházmegye állapotáról.
7. Esperes jelentése az elnökileg elintézett ügyekről.
8. Számvevőszék jelentése.
9. Az egyházmegyei lelkészegyesület javaslatai.
10. Az internátusi bizottság jelentése.
11. A nagyváradi tanitónőképző intézet és internátus számadása.
12. A kulturadóról határozat.
13. A dijlevelek megerősítése.
14. A kisházai leányegyház kéri a kerületi és egyházmegyei költségek elengedését.
15. A talpasi fiók egyháznak Feketetóthoz csatolása.
16. Jegyzőkönyv hitelesitő bizottság kiküldése.